رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

polski | بولندي | رِسَالَةٌ فِي الدِّمَاءِ الطَّبِيعِيَّةِ لِلنِّسَاءِ

Traktat o naturalnych krwawieniach u kobiet

Napisany przez szanownego uczonego
Muhammada Ibn Saliha Al-Uthajmina
Niech Allah wybaczy jemu, jego rodzicom i wszystkim muzułmanom

رِسَالَةٌ

فِي الدِّمَاءِ الطَّبِيعِيَّةِ لِلنِّسَاءِ

Traktat o naturalnych krwawieniach u kobiet

بِقَلَمِ فَضِيلَةِ الشَّيْخِ العَلَّامَةِ
مُحَمَّدِ بْنِ صَالِحٍ العُثَيْمِينِ
غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ وَلِلمُسْلِمِينَ

Napisany przez szanownego uczonego
Muhammada Ibn Saliha Al-Uthajmina
Niech Allah wybaczy jemu, jego rodzicom i
wszystkim muzułmanom

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Traktat o naturalnych krwawieniach kobiet

W Imię Allaha Miłosiernego, Litościwego

Wszelka Chwała należy się Allahowi. Wysławiamy Go, prosimy Go o pomoc i przebaczenie, i nawracamy się do Niego. Szukamy schronienia u Boga przed złem naszych dusz i przed złymi uczynkami. Ten, kogo Allah prowadzi - nie ma dla niego zatracenia, a kogo Allah zatracił, nie ma dla niego przewodnika. Świadczę, że nie ma boga prócz Allaha, Jedynego, który nie ma współtowarzysza i świadczę, że Muhammad jest Jego sługą i posłańcem. Niech Allah błogosławi go, jego rodzinę oraz jego towarzyszy i tych, którzy podążają za nimi aż do Dnia Sądu, oraz obdarzy ich pokojem.

Krwawienia, które dotykają kobietę, a mianowicie krwawienie miesięczne, nieregularne i poporodowe, to ważny temat, który należy wyjaśnić i poznać jego zasady, a także odróżnić błędne opinie uczonych na ten temat od prawidłowych. Rozstrzyganie o tym, co jest bardziej wiarygodne lub słabe musi się opierać na tym, co zostało przekazane w Księdze i Sunnie.

1. Jest tak, ponieważ są to dwa podstawowe

źródła, na których opierają się prawa Boga Najwyższego, poprzez które nakazał On Swoim sługom oddawanie czci.

2. Opieranie się na Księdze i Sunnie daje głęboki spokój ducha, ukojenie dla serca, pogodę ducha i czyste sumienie.

3. Wszystko, co jest poza nimi (tj. poza Księgą i Sunną), wymaga dowodu, a samo w sobie nie jest dowodem.

Jedynie słowa Najwyższego Boga i Jego Wysłannika (pokój z nim) są argumentem w religii, a także słowa uczonych spośród Towarzyszy, według przeważającej opinii, o ile nie stoją one w sprzeczności z Koranem i Sunną. Innym warunkiem jest, by tej opinii Towarzysza nie przeczyła wypowiedź innego Towarzysza Proroka, jeśli bowiem w Księdze i Sunnie znajduje się to, co jej przeczy, należy przyjąć to, co jest w Księdze i Sunnie. A jeśli jest ona sprzeczna z opinią innego Towarzysza, należy rozstrzygnąć pomiędzy dwiema opiniami i przyjąć silniejszą z nich, zgodnie ze słowami Najwyższego:

﴿...فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا﴾

„A jeśli spieracie się o coś, to odnieście to do Boga i Posłańca – jeśli wierzycie w Boga i Dzień Ostatni. To jest lepsze i piękniejsze w ostatecznym

rozstrzygnięciu." (Koran, 4:59).

Oto zwięzły traktat poruszający wymagające wyjaśnienia kwestie związane z krwawieniami oraz przepisy ich dotyczące. Zawiera następujące rozdziały:

· Rozdział Pierwszy: Znaczenie menstruacji i jej rola fizjologiczna.

· Rozdział Drugi: Czas menstruacji i okres jej trwania.

· Rozdział Trzeci: Nieprawidłowości związane z miesiączką.

· Rozdział Czwarty: Zasady dotyczące menstruacji.

· Rozdział Piąty: Istihāda (krwawienie pozamenstruacyjne) i jego zasady.

· Rozdział Szósty: Połóg oraz zasady dotyczące go.

· Rozdział Siódmy: Stosowanie środków zapobiegających menstruacji albo tych, które ją wywołują, oraz zapobieganie ciąży lub przerywanie jej.

Rozdział Pierwszy: Znaczenie menstruacji i jej rola fizjologiczna

Menstruacja lingwistycznie oznacza wypływanie i przepływanie czegoś.

W terminologii prawa religijnego oznacza krew, która pojawia się u kobiety zgodnie z jej naturą, bez

przyczyny zewnętrznej, w określonych porach. Jest to zatem krew naturalna, niebędąca skutkiem choroby, rany, upadku czy porodu. Jako że jest to krwawienie naturalne, różni się w zależności od stanu kobiety, środowiska i klimatu.

Przyczyną menstruacji jest to, że kiedy płód znajduje się w łonie matki, nie może odżywiać się w ten sam sposób, jak ci, którzy są na zewnątrz, a nawet najmiłosierniejsze ze stworzeń nie jest w stanie dostarczyć mu żadnego pożywienia. Wtedy Bóg Wszechmogący sprawił, że w kobiecie powstają krwiste wydzieliny, którymi płód odżywia się w łonie swej matki bez potrzeby jedzenia i trawienia. Przenikają one do jego ciała przez pępowinę, gdzie krew wnika w jego żyły i odżywia go. Niech będzie błogosławiony Bóg, najlepszy ze stwórców.

Taka jest zatem mądrość tej menstruacji. Z tego względu, gdy kobieta zachodzi w ciążę, ustaje u niej menstruacja i nie miesiączkuje, chyba że w rzadkich przypadkach. Podobnie jest z matkami karmiącymi, wśród których menstruacja występuje rzadziej, zwłaszcza w początkowym okresie karmienia piersią.

Rozdział Drugi: Czas menstruacji i okres jej trwania

Niniejszy rozdział omawia dwie kwestie:

Kwestia pierwsza: Wiek, w którym występuje menstruacja.

Kwestia druga: Czas trwania menstruacji.

Co do pierwszej kwestii: wiek, w którym przeważnie występuje menstruacja, to okres między dwunastym a pięćdziesiątym rokiem życia. Zdarza się jednak, że kobieta miesiączkuje wcześniej lub później, w zależności od jej stanu, środowiska i fizjologii.

Uczeni (niech Allah obdarzy ich Swoim miłosierdziem) poróżnili się co do tego, czy istnieje określony wiek, w którym występuje menstruacja, tak że kobieta nie miesiączkuje ani przed nim, ani po nim, oraz co do tego, czy krwawienie pojawiające się przed nim lub po nim jest krwawieniem patologicznym (nieregularnym), a nie menstruacją.

Ad-Darimi odniósł się do tych różnic następująco: „Moim zdaniem to wszystko jest błędem! We wszystkich przypadkach odniesieniem jest wystąpienie krwawienia, zatem jakakolwiek ilość, która pojawi się w jakimkolwiek stanie i wieku, musi zostać uznana za menstruację. A Allah

wie najlepiej”.[1]

To, co powiedział Ad-Darimi, jest słuszne, i jest to pogląd Szejcha al-Islamu Ibn Tajmijji[2]. Wobec tego, kiedy kobieta dostrzeże menstruację, jest kobietą miesiączkującą, nawet jeśli ma mniej niż dziewięć lat lub więcej niż pięćdziesiąt. Jest tak dlatego, ponieważ Allah i Jego posłaniec uzależnili zasady dotyczące menstruacji od jej wystąpienia, nie określając wieku. Należy więc odnieść się do samego jej pojawienia się, od którego zasady te zostały uzależnione. Określenie tego konkretnym wiekiem wymagałoby dowodu z Księgi lub Sunny, którego to dowodu brak.

Drugą kwestią jest okres samej menstruacji, czyli długość jej trwania.

W tej kwestii istnieje duża rozbieżność zdań wśród uczonych; jest aż sześć lub siedem opinii. Ibn al-Mundhir (niech Allah się nad nim zlituje) powiedział: "Grupa uczonych powiedziała: 'Nie ma minimalnego ani maksymalnego czasu trwania krwawienia miesięcznego'[3].

---

[1] „Zasady dotyczące kobiety niepewnej co do swojej menstruacji", Ad-Darimi (s. 17).

[2] Przekazane przez Al-Buchari: Księga Menstruacji, rozdział pt. "Kobieta menstruująca wypełnia wszystkie rytuały z wyjątkiem tałafu wokół Domu", nr 305, i Muslim: Księga Pielgrzymki (Hadżdż), rozdział: "Wyjaśnienie rodzajów Ihramu", nr 1211.

[3] Przekazane przez Al-Buchari: W "Księga o umrze", rozdział: "Nagroda za umrę jest na miarę wysiłku" (1662), i Muslim: "Księga o pielgrzymce hadżdż", rozdział: "Wyjaśnienie rodzajów ihramu" (1211).

Ja powiadam: Opinia ta jest zgodna z poprzednim zdaniem ad-Darimiego i jest to słuszny pogląd Szejcha Islamu Ibn Tajmijji, ponieważ wskazują na niego Księga, Sunna i rozumowanie".

Pierwszy dowód: słowa Najwyższego:

﴿وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡمَحِيضِۖ قُلۡ هُوَ أَذٗى فَٱعۡتَزِلُواْ ٱلنِّسَآءَ فِي ٱلۡمَحِيضِ وَلَا تَقۡرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطۡهُرۡنَۖ...﴾

„Pytają się ciebie o okres miesięczny. Powiedz: 'Jest to bolesna przypadłość kobiet. Trzymajcie się więc z dala od nich podczas tego stanu i nie zbliżajcie się, zanim się nie oczyszczą'" (Koran, 2:222). Bóg zatem uczynił końcem tego zakazu akt oczyszczenia, a nie upływ doby, ani trzech, ani piętnastu dni. Wskazuje to, że istotą tego werdyktu jest menstruacja, poprzez jej występowanie i zakończenie. Gdy pojawia się menstruacja, to polecenie wchodzi w życie, a gdy następuje oczyszczenie z niej, ten werdykt (tj. to polecenie) traci moc.

Drugi dowód: Przekazane w zbiorze Sahih Muslim, że Prorok (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim) powiedział do Aiszy, która zaczęła miesiączkować, a była w stanie ihram ze względu na umrę:

«افْعَلِي مَا يَفْعَلُ الْحَاجُّ، غَيْرَ أَنْ لَا تَطُوفِي بِالْبَيْتِ حَتَّى تَطْهُرِي». قَالَتْ: فَلَمَّا كَانَ يَوْمُ النَّحْرِ طَهُرَتْ، فَأَفَاضَتْ.

„Czyń to, co czyni pielgrzym, z tą różnicą, że nie okrążaj domu (Ka'by), dopóki nie będziesz czysta." Powiedziała: „Gdy nadszedł dzień składania ofiary, oczyściłam się i wyruszyłam (na rytuał tałaf i dalsze czynności)." Hadis[1].

W zbiorach autentycznych hadisów (oba Sahih) przekazano, że Prorok (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będzie z nim) powiedział jej:

«انتَظِرِي فَإِذَا طَهُرْتِ فَاخْرُجِي إِلَى التَّنْعِيمِ».

„Poczekaj, a gdy się oczyścisz, wyjdź do At-Tan'im"[2]. Prorok (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim) ustanowił czystość jako koniec zakazu, a nie określony czas. To dowodzi, że przepis ten jest związany z występowaniem i ustaniem miesiączki.

Trzeci dowód: Szacunki, które zostały wymienione przez uczonych fiqh (prawa) w tej kwestii, nie pochodzą z Księgi Allaha Najwyższego ani Sunny Wysłannika Allaha (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim), a jest to kwestia, której wyjaśnienie jest konieczne. Gdyby bowiem należało do obowiązków wierzących zrozumienie tego i oddawanie czci Allahowi na tej podstawie, to Allah i Jego Wysłannik (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będzie z nim) wyjaśniliby

[1] „Traktat o imionach, z którymi Prawodawca związał zasady" (s. 35)
[2] Tamże (s. 36).

to w sposób jasny dla każdego, ze względu na wagę wynikających z tego regulacji, takich jak modlitwa, post, małżeństwo, rozwód, dziedziczenie i inne zasady. Tak jak Allah i Jego Wysłannik określili ilość modlitw, ich czasy, skłony oraz prostracje. Wyjaśnili także jałmużnę (zakat) - ilość majątku, progi, wysokość i przeznaczenie, postu - jego czas i długość, pielgrzymkę - kwestie z nią związane. Nawet zasady jedzenia, picia, snu, współżycia małżeńskiego, siedzenia, wchodzenia do domu i wychodzenia z niego, zasady załatwiania potrzeb fizjologicznych, aż po liczbę przetarć przy oczyszczaniu się (istidżmar), i inne, zarówno najdrobniejsze, jak i doniosłe sprawy, przez które Allah udoskonalił religię i dopełnił Swoją łaskę dla wierzących, jak mówi Bóg Najwyższy:

﴿...وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ تِبْيَٰنًا لِّكُلِّ شَىْءٍ...﴾

„Zesłaliśmy Tobie Księgę jako wyjaśnienie wszystkiego" (Koran, 16:89). Bóg Najwyższy powiedział:

﴿...مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَى وَلَٰكِن تَصْدِيقَ الَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلَّ شَىْءٍ...﴾

„To nie jest opowieść wymyślona, ale potwierdzenie tego, co było przed nimi, oraz szczegółowe wyjaśnienie wszystkich rzeczy"
(Koran, 12:111).

Skoro więc te określenia i rozróżnienia nie

znajdują się w Księdze Allaha ani w Tradycji, czyli Sunnie Jego Proroka (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będzie z nim) jasnym jest, że nie można się na nich opierać. Oparcie zatem należy budować na pojęciu samej menstruacji, z którą powiązane są zarządzenia prawne. Ten argument, czyli brak wzmianki o zarządzeniu w Koranie i Sunnie, jest dowodem na jego nieuznanie. Ta zasada ma zastosowanie w tej oraz w innych dziedzinach wiedzy. Zarządzenia religijne są opierane jedynie na dowodzie z Księgi Allaha lub Sunny Jego Wysłannika (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim), uznanego konsensusu (idżma') lub poprawnej analogii (qijas). Powiedział Szejch Islamu Ibn Tajmijja w jednej ze swoich zasad: „Przykładem tego jest termin 'miesiączka', z którym Bóg powiązał liczne zasady w Księdze i Sunnie. Nie określił On jednak ani jej minimalnego, ani maksymalnego czasu trwania, ani okresu czystości pomiędzy dwiema miesiączkami, mimo że jest to kwestia powszechnie dotycząca całej ummy i niezwykle dla niej istotna. Język zaś nie rozróżnia jednego okresu od drugiego. Zatem ten, kto wyznacza w tej kwestii granicę, sprzeciwił się Księdze i Sunnie”[1].

Czwarty dowód: Rozumowanie przez analogię,

[1] Tamże (s. 38).

czyli poprawne i konsekwentne wnioskowanie. Jest tak, ponieważ Allah Najwyższy uzasadnił miesiączkę tym, iż jest ona szkodą (uciążliwością). Zatem, kiedykolwiek występuje miesiączka, owa uciążliwość jest obecna i nie ma różnicy między drugim dniem a pierwszym, ani między czwartym a trzecim. Nie ma różnicy między dniem szesnastym a piętnastym, ani między osiemnastym a siedemnastym. Menstruacja to menstruacja, a uciążliwość to uciążliwość, lecz przyczyna jest w obu dniach jednakowa. Jak więc słuszne jest rozróżnianie w werdykcie prawnym między tymi dwoma dniami, skoro są one równe pod względem przyczyny (uzasadnienia)? Czyż nie jest to sprzeczne z poprawną analogią? I czyż poprawna analogia nie zrównuje tych dwóch dni pod względem regulacji, jako że ich przyczyna jest taka sama?

Piąty dowód: Różnice i sprzeczności w opiniach uczonych. Wskazują one, że w tej kwestii nie ma dowodu, do którego należy się bezwzględnie odwołać, lecz są to jedynie orzeczenia oparte na indywidualnej interpretacji (idżtihadzie), które mogą być zarówno trafne, jak i błędne, i żadne z nich nie ma pierwszeństwa nad drugim. W przypadku sporu punktem odniesienia jest Księga i Sunna.

Skoro więc została wykazana słuszność

przeważającej opinii, że nie ma określonej dolnej ani górnej granicy trwania menstruacji, należy wiedzieć, że każde naturalne krwawienie, które kobieta u siebie zaobserwuje, a które nie jest spowodowane zranieniem lub podobną przyczyną, jest krwawieniem menstruacyjnym, bez względu na czas trwania czy wiek. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy krwawienie jest ciągłe i nigdy nie ustaje, lub ustaje jedynie na krótki okres, jak dzień lub dwa w miesiącu – wtedy jest to krwawienie nieregularne. Krwawienie nieregularne (al-istihada) zostanie później wyjaśniona za pozwoleniem Boga.

Szejch Islamu Ibn Tajmijja powiedział: „Zasadą jest, że wszystko, co wydostaje się z macicy, jest miesiączką, dopóki nie pojawi się dowód, że jest to krwawienie nieregularne (istihada)."[1]

Powiedział również: „Każda krew, która się pojawi, jest miesiączką, o ile nie wiadomo, że jest to krew z naczynia krwionośnego albo z rany."[2]

Pogląd ten, oprócz tego, że jest przeważający pod względem dowodów, jest również łatwiejszy do zrozumienia i zastosowania w praktyce niż to, co podali zwolennicy rygorystycznych definicji.

[1] Zrelacjonowane przez Imama Al-Buchari, "Księga Wiary", rozdział „Religia jest łatwością" (39), z hadisu Abu Hurajry (niech Allah będzie z niego zadowolony).

[2] Przekazał Al-Buchari, „Księga Cnót", rozdział „Opis Proroka" (3560), i Imam Muslim, „Księga Zalet", rozdział „Stronienie Proroka od grzechów" (77/2327).

Dlatego jest on bardziej godny przyjęcia, ponieważ jest zgodny z duchem religii islamskiej i jej podstawową zasadą, którą jest ułatwienie i uproszczenie. Bóg Wszechmogący powiedział:

﴿...وَمَا جَعَلَ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلدِّينِ مِنۡ حَرَجٖ...﴾

„I nie uczynił On dla was w religii żadnej trudności" (Koran, 22:78). Prorok (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będą z nim) powiedział:

«إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ أَحَدٌ إِلَّا غَلَبَهُ فَسَدِّدُوا وَقَارِبُوا وَأَبْشِرُوا».

„Zaprawdę, religia jest łatwością, i niech nikt nie czyni jej nadmiernie surową, aby go nie pokonała. Dążcie więc do tego, co właściwe, starajcie się zbliżyć do doskonałości i radujcie się (dobrą nowiną)." Przekazane przez Imama Al-Buchari[1].

Do obyczajów Proroka (niech pokój będzie z nim) należało:

«أَنَّهُ مَا خُيِّرَ بَيْنَ أَمْرَيْنِ إِلَّا اخْتَارَ أَيْسَرَهُمَا مَا لَمْ يَكُنْ إِثْمًا».

„Ilekroć dawano mu wybór pomiędzy dwiema sprawami, wybierał łatwiejszą z nich, o ile nie było to grzechem."[2]

Menstruacja kobiety ciężarnej:

W przeważającej większości przypadków, gdy kobieta zajdzie w ciążę, ustaje u niej krwawienie.

[1] Zbiór Fatł (19/238-239).
[2] Al-Ausat (356/2).

Imam Ahmad powiedział: „Kobiety rozpoznają ciążę poprzez ustanie krwawienia”[1].

Gdy kobieta ciężarna zobaczy krew, to w przypadku, jeżeli pojawi się ona na krótko przed porodem, na przykład na dwa lub trzy dni, i towarzyszą jej skurcze (jak skurcze porodowe), jest to krwawienie poporodowe (nifas). Jeśli krwawienie wystąpiło na długo przed porodem lub na krótko przed nim, lecz nie towarzyszą mu bóle porodowe, to nie jest to połóg. Jednak czy jest to miesiączka, podlegająca zasadom menstruacji, czy też krwawienie patologiczne, którego te zasady nie dotyczą?

W tej kwestii istnieje różnica zdań pośród uczonych. Prawidłowe stanowisko jest jednak takie, że jest to menstruacja, o ile ma ona charakter typowy dla jej cyklu. Wynika to z zasady, że każde krwawienie, którego doświadcza kobieta, jest uznawane za menstruację, chyba że istnieje powód, który to wyklucza. W Księdze i Sunnie nie ma zaś niczego, co wykluczałoby menstruację u kobiety w ciąży.

Taki jest pogląd mazhabu Imama Malika[2] i asz-Szafi'iego[3], a także wybór Szejcha Islamu Ibn

[1] Zobacz: Al-Mughni (405/1).

[2] „Al-Mudałłana" (1/155), „An-Naładir ła-z-Zijadat" (1/136).

[3] „Rozbieżność uczonych-prawników" autorstwa al-Marłaziego (s. 193), „Al-Ausat" (2/239).

Tajmijji, który powiedział w „Al-Ichtijarat" (s. 30): „Al-Bajhaqi przytoczył to jako przekaz od Imama Ahmada".

Zatem do miesiączki kobiety ciężarnej stosują się te same zasady, co do miesiączki kobiety niebędącej w ciąży, z wyjątkiem dwóch kwestii:

Kwestią pierwszą jest rozwód. Zakazane jest rozwodzić się z kobietą, którą obowiązuje okres po rozwodzie (al-'idda) podczas menstruacji, jeśli nie jest w ciąży. Nie jest to natomiast zakazane w przypadku kobiety w ciąży. Jest tak, ponieważ rozwód podczas menstruacji kobiety niecięższarnej jest sprzeczny ze słowami Boga Wszechmocnego:

﴿...فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ...﴾

„Więc rozwódźcie się w czasie ich 'idda" (Koran, 65:1). Co do rozwodu z kobietą w ciąży w okresie krwawienia (menstruacji), nie jest on sprzeczny z prawem. Rozwód z kobietą w ciąży liczy się bowiem jako rozwód w czasie 'idda, niezależnie od tego, czy jest ona w okresie krwawienia (menstruacji), czy w stanie czystości. Jej 'idda wynika z ciąży. Dlatego rozwód z nią po współżyciu nie jest dla niego zabroniony, w przeciwieństwie do innych przypadków.

Kwestia druga to menstruacja kobiety ciężarnej, której menstruacja nie kończy okresu 'idda, w przeciwieństwie do menstruacji kobiety niebędącej

w ciąży. Jest tak ze względu na to, że 'idda ciężarnej kobiety nie kończy się, aż do momentu porodu, niezależnie od tego, czy miesiączkuje, czy nie. Na podstawie słów Boga Najwyższego:

﴿...وَأُوْلَاتُ الأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ...﴾

„A kobiety brzemienne pozostają w terminie oczekiwania (w okresie 'idda), aż złożą swoje brzemię." (Koran, 65:4).

Rozdział Trzeci: Nieprawidłowości podczas menstruacji

Rodzaje nieprawidłowości dotyczących menstruacji:

Rodzaj pierwszy: wydłużenie lub skrócenie. Na przykład, gdy zwyczajowy okres kobiety trwa sześć dni, ale krwawienie utrzymuje się do siedmiu, lub gdy jej zwyczajowy okres trwa siedem dni, a ustaje dnia szóstego.

Drugi rodzaj: pojawienie się okresu wcześniej lub później. Na przykład, gdy jej cykl zwyczajowo przypada na koniec miesiąca, a miesiączka przychodzi na jego początku, lub jej cykl zwyczajowo przypada na początek miesiąca, a menstruacja pojawia się na jego końcu.

Uczeni różnią się w opinii co do zasad dotyczących tych dwóch rodzajów, lecz poprawna opinia jest taka, że kiedykolwiek kobieta widzi

krew, jest to menstruacja, a kiedy się z niej oczyści, jest w stanie czystości, niezależnie od tego, czy przekroczy swój zwyczajowy okres, czy też będzie on krótszy, oraz czy wystąpi wcześniej, czy później. Dowód na to został już wspomniany w poprzednim rozdziale, gdzie Prawodawca uzależnił zasady dotyczące menstruacji od jej wystąpienia.

Jest tak według mazhabu Imama Shafi'iego[1] oraz poglądu Szejcha Islamu Ibn Tajmijji[2], który został wzmocniony przez autora Al-Mughni, który powiedział: „Gdyby liczyły się zwyczajne dni menstruacji w sposób wskazany w szkole prawnej, Prorok (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będzie z nim) wyjaśniłby to swojej społeczności od razu". Nie jest bowiem dozwolone opóźnianie wyjaśnienia, gdyż jego żony i inne kobiety potrzebują go od razu, nie jest więc możliwe, by znał wyjaśnienie, lecz wstrzymywał się z przekazaniem go. Nie przekazano od Proroka (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim) żadnej wzmianki o zwyczajnej miesiączce ani jej wyjaśnienia, z wyjątkiem przypadku kobiety doświadczającej nieregularnego krwawienia (mustahada)[3].

Trzeci rodzaj: żółtawa lub mętna wydzielina, tj.

[1] „Al-Umm" (82/1).
[2] „Zbiór Fatł" (19/238–239).
[3] „Al-Mughni", 1/396

krew o kolorze żółtym, jak płyn z ran, lub mętną, w odcieniu pomiędzy żółtym a czarnym. Jeśli występuje ona podczas miesiączki lub jest z nią połączona przed oczyszczeniem, jest to miesiączka i stosuje się do niej przepisy dotyczące miesiączki. Jeśli jednak występuje po oczyszczeniu, nie jest miesiączką, zgodnie ze słowami Umm Atijji (niech Allah będzie z niej zadowolony): „Nie uważałyśmy żółtawej i brązowawej wydzieliny po oczyszczeniu za miesiączkę." Było to przekazane przez Abu Dałuda z autentycznym łańcuchem przekazu[1]. Zostało to zrelacjonowane również przez Imama al-Buchariego bez słów „po oczyszczeniu" w „Rozdziale o żółtawej i ciemnej wydzielinie poza dniami menstruacji"[2].

Powiedział w swoim wyjaśnieniu w „Fath al-Bari": „To wskazuje na pogodzenie wcześniejszego hadisu Aiszy (niech Allah będzie z niej zadowolony), w którym powiedziała: 'Aż zobaczycie biały płyn' z hadisem zrelacjonowanym przez Umm Atijję. Hadis Aiszy odnosi się bowiem do sytuacji, gdy żółtawa lub ciemna krew pojawia się podczas menstruacji, a poza nią obowiązuje

[1] Przekazane przez Abu Dałuda w „Księga Czystości. Rozdział o kobiecie, która widzi brunatną i żółtą wydzielinę po oczyszczeniu", numer 307.

[2] Przekazał al-Buchari w „Księga Menstruacji", rozdział: „Żółtawa i brązowawa wydzielina poza dniami menstruacji", nr 326.

stanowisko Umm Atijji."[1].

Hadis Aiszy, do którego się odniósł, to ten, który al-Buchari przytoczył w formie stanowczej jako komentarz przed tym rozdziałem[2], że kobiety wysłały do niej kawałek tkaniny, aby sprawdzić, czy pozostały jeszcze jakieś ślady menstruacji, a gdy było tam żółte zabarwienie, ona odpowiadała: „Nie śpieszcie się, dopóki nie zobaczycie białej wydzieliny"[3].

Biała wydzielina to biały płyn, który jest wydalany przez macicę po ustaniu menstruacji.

Rodzaj czwarty: Przerywana menstruacja, tak że jednego dnia występuje krwawienie, a drugiego dnia okres czystości i tym podobne. Wyróżnia się w tym przypadku dwa przypadki:

Pierwszy przypadek: Gdy krwawienie u kobiety jest nieustanne, jest to krwawienie nieregularne (istihada), z którym wiążą się oddzielne regulacje.

Drugi przypadek: Gdy dany stan nie jest u kobiety ciągły, lecz pojawia się okresowo, tak że ma ona okres prawidłowej czystości. Uczeni (niech Allah się nad nimi zlituje) różnili się w opinii na temat tego okresu czystości: czy jest on stanem czystości, czy też mają do niego zastosowanie

---

[1] Fath al-Bari (1/426).

[2] Sahih al-Bukhari (1/71).

[3] Odnotowane przez Imama al-Buchari w rozdziale „Miesiączka: Początek i koniec miesiączki", przed hadisem nr 320.

zasady dotyczące menstruacji?

Według najpoprawniejszej z dwóch opinii Asz-Szafi'iego to krwawienie podlega zasadom menstruacji i jest za nią uważane[1]. Jest to również pogląd Szejka al-Islam Ibn Tajmijji, autora dzieła Al-Fa'iq[2] oraz Abu Hanify[3]. Wynika to z faktu, że biała wydzielina nie jest wtedy widoczna, a także dlatego, że gdyby uznać to za okres czystości, to, co go poprzedzało, i to, co po nim następuje, byłoby menstruacją, a jest to pogląd niepodtrzymywany przez żadnego uczonego. W przeciwnym razie 'idda zakończyłaby się w ciągu pięciu dni. Gdyby bowiem zostało to uznane za stan oczyszczenia, pociągałoby to za sobą trudność i niedogodność w postaci konieczności kąpieli co dwa dni, a prawo religijne (szari'a) jest wolne od trudności. Chwała należy się Allahowi.

Powszechna opinia w szkole hanbalickiej jest taka, że krwawienie jest menstruacją, a okres bez krwawienia – stanem czystości, chyba że ich łączny czas przekroczy maksymalny okres menstruacji. Wówczas krew przekraczająca ten limit jest uznawana za istihada[4].

Powiedział w Al-Mughni: „Należy przyjąć, że gdy

[1] Al-Umm (1:83–84).
[2] Przytoczone od nich w „Al-Insaf".
[3] Al-Asl (2:19–20)
[4] Al-Mughni (1:226).

krwawienie ustaje, a trwało krócej niż jeden dzień, nie jest stanem czystości, na podstawie przekazu, który przytoczyliśmy w kwestii nifas (krwawienia poporodowego). Nie bierze się pod uwagę okresu krótszego niż jeden dzień. I to jest poprawne stanowisko – in sza Allah – ponieważ krew raz płynie, a raz ustaje, a w obowiązku wykonania ghusl co godzinę byłaby niezgodna z islamem trudność. Jest to zgodne ze słowami Wszechmogącego:

﴿...وَمَا جَعَلَ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلدِّينِ مِنۡ حَرَجٖ...﴾

„I nie uczynił dla was w religii żadnego utrudnienia” (Koran, 22:78). Powiedział: „Zatem ustanie krwawienia na okres krótszy niż jeden dzień nie stanowi okresu czystości, chyba że zobaczy coś, co na to wskazuje, na przykład, gdy następuje ono pod koniec jej zwyczajnego okresu lub zobaczy białą wydzielinę”[1].

Zatem ta wypowiedź autora dzieła Al-Mughni jest stanowiskiem pośrednim pomiędzy dwiema opiniami, a Bóg wie najlepiej.

Rodzaj piąty: Ustanie krwawienia (suchość), kiedy kobieta zauważa jedynie wilgoć. Jeśli ma to miejsce w trakcie krwawienia miesięcznego lub jest z nim połączone przed osiągnięciem stanu

[1] Al-Mughni (1/257).

czystości, uznaje się to za krwawienie miesięczne. Natomiast jeżeli występuje po osiągnięciu stanu czystości, nie jest to krwawienie miesięczne. Ostatecznie jest on zaliczany do żółtawej lub zmętnionej krwi, a takie jest orzeczenie dotyczące ich.

Rozdział Czwarty: Zasady dotyczące menstruacji

Z menstruacją wiąże się ponad dwadzieścia zasad, spośród których wymienimy te najbardziej potrzebne:

Pierwsza: Modlitwa. Kobiecie w stanie menstruacji nie wolno odprawiać modlitwy – ani obowiązkowej, ani zalecanej – a jeśli ją odprawi, jest ona nieważna. Podobnie nie ma ona obowiązku modlitwy, chyba że zdąży na przynajmniej jedną jednostkę (rak'a) – wówczas staje się ona dla niej obowiązkowa, niezależnie od tego, czy nastąpi to na początku jej czasu, czy pod jego koniec.

Przykładem jest kobieta, która dostała menstruacji po zachodzie słońca, po upływie czasu równego jednemu rakat. Wtedy musi ona, gdy się oczyści, odrobić modlitwę o zachodzie słońca (maghrib), ponieważ okres modlitwy trwał przez czas co najmniej jednego rakat, zanim zaczęła miesiączkować.

Przykładem tego jest też kobieta, której

miesiączka skończyła się przed wschodem słońca, ale pozostał czas wystarczający na odprawienie jednego rakatu. Jest ona zobowiązana, po rytualnym oczyszczeniu, odrobić modlitwę poranną (fadżr), ponieważ zastała część jej czasu, która wystarcza na odprawienie jednego rakatu.

Natomiast jeśli kobieta zastanie z czasu część, która nie wystarcza na odprawienie pełnego rakatu, jak na przykład menstruacja rozpocznie się chwilę po zachodzie słońca lub zakończy się chwilę przed wschodem słońca. W tych przypadkach modlitwa nie jest dla niej obowiązkowa. Wynika to z wypowiedzi Proroka (niech pokój i miłosierdzie Allaha będzie z nim):

«مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الصَّلَاةِ فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ».

„Kto zdążył na (choćby jedną) jednostkę modlitwy, ten zdążył na modlitwę.” Hadis zgodnie uznany jako autentyczny[1]. Oznacza to, że kto zdążył na mniej niż jeden rakat, nie zdążył na modlitwę.

A jeśli miesiączka skończy się tuż po nastaniu czasu modlitwy popołudniowej ('asr), czy należy wtedy odprawić modlitwę południową (dhuhr) razem z nią, albo jeśli skończy się tuż po nastaniu czasu modlitwy wieczornej ('isza'), czy należy

[1] Sahih Al-Buchari, rozdział „Czasy modlitwy” (580) oraz Sahih Muslim, rozdział „Meczety i miejsca modlitwy” (607), z hadisu relacjonowanego przez Abu Hurajrę (niech Allah będzie z niego zadowolony).

wtedy odprawić modlitwę o zachodzie słońca (maghrib) razem z nią?

W tej kwestii istnieje rozbieżność opinii wśród uczonych, a prawidłowa opinia jest taka, że jest ona zobowiązana jedynie do tej modlitwy, której czas zastała, a mianowicie jedynie do modlitwy popołudniowej ('asr) i wieczornej ('isza'). Bierze się to ze słów Proroka (pokój i błogosławieństwo Allaha niech będą z nim):

«مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الْعَصْرِ قَبْلَ أَنْ تَغْرُبَ الشَّمْسُ فَقَدْ أَدْرَكَ الْعَصْرَ».

„Kto zdąży odprawić jeden rakat modlitwy 'asr przed zachodem słońca, ten zdążył odprawić modlitwę 'asr". Zgodnie uznane za autentyczne[1]. Prorok nie powiedział, że zdążył na modlitwę południową i popołudniową.

Nie wspomniał, że ma obowiązek pomodlenia się dhuhr i 'asr, a zasadą jest domniemanie braku obowiązku. Jest to stanowisko Abu Hanify i Malika, przekazane od nich w dziele pt. Szarh al-Muhadhdhab[2].

Natomiast dhikr (wspominanie Allaha), takbir (wypowiadanie „Allahu Akbar"), tasbih (wypowiadanie „Subhana-llah"), tahmid (wypowiadanie „Alhamdu li-llah"), tasmia

[1] Sahih Al-Buchari, rozdział „Czasy modlitwy" (579) oraz Sahih Muslim, rozdział „Meczety i miejsca modlitwy" (608), z przekazu Abu Hurajry.

[2] Zbiór Szarh Al-Muhadhdhab (3/70).

(wypowiadanie „Bismi-llah”) przed jedzeniem i innymi czynnościami, czytanie hadisów i tekstów z zakresu fiqh, robienie du'a i mówienie po nich „amin” oraz słuchanie Koranu – nic z tego nie jest jej zabronione, zostało to bowiem potwierdzone w dwóch zbiorach Sahih oraz w innych.

«أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَتَّكِئُ فِي حِجْرِ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا وَهِيَ حَائِضٌ فَيَقْرَأُ الْقُرْآنَ».

„Prorok (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będą z nim) opierał się na Aiszy (niech Allah będzie z niej zadowolony), podczas gdy miała menstruację, i recytował Koran"[1].

W obu zbiorach autentycznych hadisów (Sahihain) również przekazano, że Umm Atijja (niech Allah będzie z niej zadowolony) usłyszała, że Prorok (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będzie z nim) powiedział:

«يَخْرُجُ الْعَوَاتِقُ وَذَوَاتُ الْخُدُورِ وَالْحُيَّضُ -يَعْنِي: إِلَى صَلَاةِ الْعِيدَيْنِ- وَلْيَشْهَدْنَ الْخَيْرَ، وَدَعْوَةَ الْمُؤْمِنِينَ، وَيَعْتَزِلُ الْحُيَّضُ الْمُصَلَّى».

„Niech wychodzą (na modlitwę świąteczną) także młode kobiety, kobiety zwykle przebywające

[1] Przekazane przez Imama Al-Buchariego, „Księga Menstruacji", rozdział pt. "Recytacja Koranu mężczyzny na kolanach miesiączkującej żony” (297), oraz przez Imama Muslima, „Księga Menstruacji". Rozdział pt. "Oparcie się mężczyzny na kolanach miesiączkującej żony i recytacja Koranu” (301), na podstawie hadisu A’iszy (niech Allah będzie z niej zadowolony).

w zaciszu domowym oraz kobiety miesiączkujące — i niech uczestniczą w dobru oraz w modlitwie wiernych. A kobiety miesiączkujące niech oddzielą się od miejsca modlitwy”[1].

Jeżeli chodzi o kwestię czytania Koranu przez kobietę w okresie menstruacji, to jeśli jest to spoglądanie wzrokiem lub rozważanie w sercu, bez wypowiadania słów, nie ma w tym żadnych przeszkód. Na przykład, gdy egzemplarz Koranu (mushaf) albo tablica jest położona, a kobieta spogląda na wersety i czyta je w sercu. An-Nałali napisał w swoim dziele Sharh al-Muhadhdhab: „Jest to dozwolone, jednogłośnie”[2].

Natomiast jeśli jej recytacja polega na wypowiadaniu słów językiem, to zdaniem większości uczonych jest to zabronione i niedozwolone. Powiedzieli Al-Buchari[3], Ibn Dżarir At-Tabari[4] i Ibn Al-Mundhir[5] w tym temacie, że jest to dozwolone.

---

[1] Przekazane przez Al-Buchariego w „Księga Menstruacji", rozdział o uczestnictwie kobiet miesiączkujących w modlitwach świątecznych oraz o trzymaniu się z dala od miejsca modlitwy, nr 324, oraz Muslim w „Księdze Modlitw Świątecznych, rozdział o pozwoleniu kobietom na udział w modlitwach świątecznych i kazaniu, w oddzieleniu od mężczyzn, nr 890.

[2] Al-Madżmu' (2/357).

[3] Zobacz Sahih al-Buchari: „Księga o Menstruacji". Rozdział: "Kobieta miesiączkująca wypełnia wszystkie obrzędy z wyjątkiem tałafu wokół Domu Boga", a także w Fath al-Bari (1/407–408).

[4] Fath al-Bari (1:408).

[5] Al-Ausat (2/223).

Zostało to także przekazane od Malika i od Asz-Szafi'iego w jego dawnej opinii[1], a zostało to przytoczone w Fath al-Bari[2].

Al-Buchari przytacza komentarz Ibrahima an-Nach'iego: „Nie ma nic złego w recytowaniu wersetu”[3].

Szejch Islamu Ibn Tajmijja powiedział w Fatłach, zbiorze Ibn Qasima: „W Sunnie nie ma w ogóle żadnej podstawy do zakazywania menstruującej kobiecie czytania Koranu, bowiem jego (Proroka) słowa:

«لَا تَقْرَأُ الحَائِضُ وَلَا الجُنُبُ شَيْئًا مِنَ الْقُرْآنِ».

„Kobieta miesiączkująca (ha'id) ani osoba w stanie większej nieczystości rytualnej (dżunub) nie powinna czytać niczego z Koranu”[4] to hadis słaby według zgodnej opinii uczonych specjalizujących się w hadisach"[5].

"Kobiety miesiączkowały w czasach Proroka (niech pokój i błogosławieństwo będzie z nim) i

---

[1] Al-Madżmu' (2/356).

[2] Fath al-Bari (1/408).

[3] Przytoczył al-Buchari jako hadis mu'allaq w „Księdze o Menstruacji", rozdział: "Kobieta miesiączkująca wypełnia wszystkie rytuały z wyjątkiem tałafu wokół Domu" przed hadisem numer 305.

[4] Zrelacjonowane przez at-Tirmidhiego w „Księdze o czystości rytualnej. Rozdział: Osoba w stanie większej nieczystości rytualnej i kobieta w okresie menstruacji nie recytują Koranu", nr 131.

[5] Zobacz "Al-'Ilal" at-Tirmidhiego (s. 69, wg jego układu), "As-Sunan al-Kubra" al-Bajhaqiego (1/309), "Al-Ahkam asz-Szar'ijja" Ibn 'Abd al-Haqqa (1/504), "Nasb ar-Raja" az-Zajla'iego (1/195).

gdyby czytanie Koranu było dla nich zabronione tak jak modlitwa, to z pewnością Prorok (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będzie z nim) wyjaśniłby to swojej wspólnocie, a Matki Wierzących nauczyłyby się tego i przekazałyby to innym ludziom. Skoro nikt nie przekazał od Proroka (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim) żadnego zakazu w tej kwestii, nie wolno czynić tego zabronionym, mając świadomość, że on tego nie zabronił. Skoro tego nie zabronił, wiadomo, że nie jest to zabronione"[1].

Po rozważeniu sporu wśród uczonych należy przyjąć, że dla kobiety w okresie menstruacji jest lepiej, aby nie recytowała Koranu na głos, chyba że zachodzi taka potrzeba. Na przykład, gdy jest nauczycielką i musi uczyć recytacji swoje uczennice, gdy uczennica musi recytować na egzaminie i w podobnych sytuacjach.

2. Post. Dla kobiety miesiączkującej post jest zabroniony zarówno obowiązkowy, jak i dodatkowy, i nie jest on ważny. Jednakże jest ona zobowiązana odrobić obowiązkowy post. Jest tak na podstawie hadisu Aiszy (niech Allah będzie z niej zadowolony):

"كَانَ يُصِيبُنَا ذَلِكَ -تَعْنِي: الْحَيْضَ- فَنُؤْمَرُ بِقَضَاءِ الصَّوْمِ وَلَا نُؤْمَرُ بِقَضَاءِ

[1] Zbiór Fatł (26/191).

الصَّلَاةِ".

„Doświadczałyśmy tego - to znaczy: menstruacji - i nakazywano nam odrabiać post, a nie nakazywano nam odrabiać modlitwy.” Ten przekaz jest uznany zgodnie za autentyczny.[1]

Jeśli u poszczącej kobiety rozpocznie się menstruacja, jej post jest nieważny, nawet jeśli nastąpi to na chwilę przed zachodem słońca. Ma ona wówczas obowiązek wykonania zaległego postu za ten dzień, jeśli był to post obowiązkowy. Jeśli zaś kobieta poczuje nadejście miesiączki przed zachodem słońca, lecz krwawienie rozpocznie się dopiero po nim, jej post – zgodnie z prawidłową opinią – pozostaje ważny i nie jest przerwany, ponieważ krew znajdująca się wewnątrz ciała nie pociąga za sobą skutków prawnych.

Gdy Proroka (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim) zapytano o kobietę, która we śnie widzi to, co mężczyzna, czy jest zobowiązana do kąpieli rytualnej,

قال: «نَعَمْ إِذَا هِيَ رَأَتِ الْمَاءَ»

powiedział: „Tak, jeśli zobaczy wodę (tj.

[1] Przekazał Al-Buchari w „Księdze Menstruacji. Rozdział: Kobieta w okresie menstruacji nie nadrabia modlitwy” (321). I Muslim w „Księga Menstruacji. Rozdział: Obowiązek nadrabiania postu przez kobietę w okresie menstruacji, a nie modlitwy” (335). Te słowa pochodzą od Muslima.

wydzielinę)."[1] Zatem zastosowanie przepisu zostało uzależnione od dostrzeżenia wydzieliny wynikającej z podniecenia, a nie od jej przemieszczenia się. Podobnie zasady dotyczące menstruacji są ustanawiane jedynie przez jej dostrzeżenie na zewnątrz, a nie przez jej przemieszczanie się wewnątrz ciała.

Jeżeli podczas nadejścia brzasku kobieta nadal ma miesiączkę, jej post tego dnia nie jest ważny, nawet jeśli oczyści się chwilę po wschodzie słońca.

Jeżeli kobieta przestanie miesiączkować tuż przed brzaskiem i będzie pościć, jej post jest ważny, nawet jeśli wykona ghusl dopiero po świcie. Tak samo ważny jest post osoby w stanie nieczystości (dżanaba), która zamierza pościć, będąc w tym stanie, i wykona ghusl dopiero po nadejściu brzasku. Wynika to z hadisu Aiszy (niech Bóg będzie z niej zadowolony), która powiedziała:

"كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصْبِحُ جُنُبًا مِنْ جِمَاعٍ غَيْرِ احْتِلَامٍ ثُمَّ يَصُومُ فِي رَمَضَانَ".

„Prorokowi (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim) zdarzało się być rankami w stanie dżunub (nieczystości) w wyniku współżycia, a nie polucji nocnej, a potem pościł w ramadanie.'' Przekazane

[1] Sahih Al-Buchari: "Księga Wiedzy", rozdział „Skromność w nauce” (130), Sahih Muslim: "Księga Menstruacji", rodział „Obowiązek rytualnej kąpieli dla kobiety (...)” (313).

przez al-Buchariego i Muslima[1].

Trzeci przepis: Okrążanie Kaaby. Kobiecie miesiączkującej zabronione jest okrążanie Kaaby (wykonywanie tałaf) zarówno obowiązkowe, jak i dobrowolne, a wykonany przez nią tałaf jest nieważny. Natomiast pozostałe czynności, takie jak sa'j (szybki przemarsz między wzgórzami Safa a Marła), pobyt na Arafacie, nocleg w Muzdalifa i Mina, rzucanie kamieniami w stelle oraz inne obrzędy hadżdżu i umry, nie są dla niej zabronione. Jest to zgodne z wypowiedzią Proroka (niech pokój i miłosierdzie Allaha będą z nim) do Aiszy, gdy ta miała miesiączkę:

«افْعَلِي مَا يَفْعَلُ الْحَاجُّ غَيْرَ أَلَّا تَطُوفِي بِالْبَيْتِ حَتَّى تَطْهُرِي».

„Czyń to, co czyni pielgrzym, jednak nie okrążaj Kaaby, dopóki miesiączka nie ustanie”[2].

W związku z tym, jeśli kobieta wykona tałaf, będąc w stanie czystości, a następnie rozpocznie się jej menstruacja bezpośrednio po tałafie lub w trakcie sa'j, nie stanowi to problemu.

Czwarty przepis: Zwolnienie z obowiązku

[1] Al-Buchari, „Księga Postu", rozdział pt. „Kąpiel rytualna poszczącego” (1931); Muslim, „Księga Postu", rozdział „Ważność postu tego, kogo zastaje brzask w stanie nieczystości” (1109).

[2] Przekazane przez Al-Buchariego w „Księga Menstruacji", rozdział pt. "Kobieta miesiączkująca wykonuje wszystkie rytuały z wyjątkiem okrążania Domu'" (305), i Muslima w „Księga Pielgrzymki", rozdział "Wyjaśnienie rodzajów ihramu” (1211).

Okrążenia Pożegnalnego (tałaf al-łada'). Jeśli kobieta, już po ukończeniu obrzędów hadżdżu i umry, dostała miesiączki przed wyjazdem do swojego kraju, a miesiączka ta trwa aż do jej wyjazdu, to wyjeżdża bez wykonania Okrążenia Pożegnalnego. Jest tak na podstawie hadisu przekazanego przez Ibn Abbasa (niech Bóg będzie zadowolony z niego i jego ojca), który powiedział:

"أُمِرَ النَّاسُ أَنْ يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِمْ بِالْبَيْتِ، إِلَّا أَنَّهُ خُفِّفَ عَنِ الْمَرْأَةِ الْحَائِضِ".

„Ludziom nakazano, aby ich kończyli pielgrzymkę przy Domu, jednakże miesiączkującej kobiecie uczyniono ulgę." Przekaz zgodnie uznany za autentyczny[1].

Niezalecanym jest, aby miesiączkująca kobieta podczas pożegnania przychodziła do bramy Świętego Meczetu i modliła się, ponieważ nie zostało to przekazane od Proroka (pokój i błogosławieństwo z nim), a akty czci opierają się na tym, co zostało przekazane w źródłach. Wręcz przeciwnie, przekazy od Proroka (niech pokój będzie z nim) wskazują na coś innego. W przypadku Safijji (niech Allah będzie z niej zadowolony), kiedy dostała miesiączki po tałaf al-ifada, Prorok (pokój z

[1] Przekazane przez Al-Buchariego w „Księga Hadżdżu", rozdział pt. "Okrążenie Pożegnalne" (1755), oraz przez Muslima w „Księga Hadżdż", rozdział pt. "Obowiązek Okrążenia Pożegnalnego i jego zniesienie dla kobiety miesiączkującej" (1328).

nim) powiedział jej:

«فَلْتَنْفِرْ إِذَنْ».

„Zatem niech wyruszy w drogę powrotną”. Przekazane przez al-Buchariego i Muslima[1].

Nie nakazał przychodzenia do drzwi meczetu, a gdyby było to zalecane, powiadomiłby o tym. Z kolei tałaf hadżdżu i umry nie jest dla niej zniesiony, ale wykonuje go po oczyszczeniu.

Piąty przepis: Przebywanie w meczecie. Kobiecie w okresie menstruacji zabrania się przebywania w meczecie. Nie powinna przebywać nawet w miejscu modlitwy świątecznej. Wynika to z relacji Umm Atijji (niech Allah będzie z niej zadowolony), że usłyszała Proroka (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim), który mówił:

«يَخْرُجُ الْعَوَاتِقُ وَذَوَاتُ الْخُدُورِ وَالْحُيَّضُ».

„Niech (na święto) wychodzą młode dziewczęta, kobiety przebywające w odosobnieniu oraz kobiety menstruujące.” a także:

«يَعْتَزِلُ الْحُيَّضُ الْمُصَلَّى».

„Niech kobiety menstruujące trzymają się z dala od miejsca modlitwy”. Przekaz zgodnie uznany jako

[1] Przekazane przez Al-Buchari w „Księga Hadżdżu" w rozdziale „Gdy kobieta zaczyna miesiączkować po wykonaniu tałafu ifada” nr 1757, i Muslima w „Księga Hadżdżu", rozdział pt. „Obowiązek wykonania tałafu pożegnalnego”, nr 1211.

autentyczny[1].

Szósty przepis: Stosunek płciowy. Zabrania się mężowi, aby z nią współżył, a jej, aby mu to umożliwiała. Allah Wszechmogący powiedział:

﴿وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْمَحِيضِۖ قُلْ هُوَ أَذًى فَٱعْتَزِلُواْ ٱلنِّسَآءَ فِي ٱلْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَۖ...﴾

„I pytają cię o menstruację. Powiedz: to jest dolegliwość, więc trzymajcie się z dala od kobiet w czasie menstruacji i nie zbliżajcie się do nich, dopóki nie staną się czyste". (Koran, 2:222). Chodzi o stosunek dopochwowy w czasie menstruacji. Jest to zgodne z wypowiedziami Proroka (niech pokój i miłosierdzie Allaha będzie z nim):

«اصْنَعُوا كُلَّ شَيْءٍ إِلَّا النِّكَاحَ».

„Z kobietami w czasie miesiączki można robić wszystko (w ramach wyrazu miłości) oprócz współżycia." Przekazał Muslim[2]. Muzułmanie są jednomyślni co do zakazu współżycia dopochwowego z kobietą menstruującą.

Nie jest więc dozwolone człowiekowi, który

[1] Przekazane przez Al-Buchariego w „Księga Menstruacji", rozdział: „Obecność kobiety menstruującej podczas świąt oraz jej uczestnictwo w modlitwie muzułmanów — i ich oddalenie się od miejsca modlitwy" (324), oraz przez Imama Muslima w „Księga Modlitwy Świątecznej", rozdział: "O pozwoleniu na wychodzenie kobiet do miejsca modlitwy świątecznej i uczestniczenie w kazaniu, oddzielnie od mężczyzn" (890).

[2] Przekazał Muslim: „Księga Menstruacji", rozdział: „O dopuszczalności mycia głowy męża przez kobietę menstruującą", hadis nr 302.

wierzy w Allaha i Dzień Ostateczny, aby dopuszczał się tego nagannego czynu, o którego zakazie mówi Księga Allaha Najwyższego, Sunna Jego Wysłannika (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim), a także konsensus muzułmanów, stając się tym samym jednym z tych, którzy sprzeciwiają się Allahowi i Jego Wysłannikowi i podążają inną drogą niż droga wiernych. Imam an-Nałali w „Al-Madżmu' szarh al-Muhadhdhab" (t. 2, s. 374), przekazał, że Asz-Szafi'i (niech Allah się nad nim zlituje) powiedział: „Kto to uczynił, popełnił wielki grzech". Nasi uczeni i inni powiedzieli: "Kto uznał za dozwolone współżycie z miesiączkującą kobietą, zostaje uznany za niewiernego".

Mężczyźnie zostało dozwolone - i chwała niech będzie Allahowi - to, co poskramia jego pożądanie, bez współżycia, tak jak całowanie, przytulanie i bezpośredni kontakt fizyczny. Jednakże jest bardziej wskazane, aby unikać bezpośredniego kontaktu fizycznego w obszarze między pępkiem a kolanami, chyba że przez osłonę. Jest to zgodne ze słowami Aiszy (niech Bóg będzie z nią zadowolony):

"كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْمُرُنِي فَأَتَّزِرُ فَيُبَاشِرُنِي وَأَنَا حَائِضٌ".

„Prorok (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będze z nim) zwykł mi nakazywać, abym owinęła się (tkaniną wokół pasa), a następnie okazywał mi

bliskość, gdy byłam w czasie menstruacji." Przekaz zgodnie uznany za autentyczny[1].

Jeśli kobieta zostaje rozwiedziona podczas menstruacji, nie rozpoczyna jeszcze okresu oczekiwania ('idda), ponieważ menstruacja, w trakcie której doszło do rozwodu, nie jest do niego wliczana. Jeśli zaś otrzyma rozwód w stanie czystości po stosunku płciowym, jej okres oczekiwania jest niepewny, gdyż nie wiadomo, czy zaszła w ciążę w wyniku tego stosunku – i jej okres oczekiwania trwałby aż do rozwiązania – czy też nie jest w ciąży, i będzie on wyznaczony przez cykle menstruacyjne. Skoro nie ma pewności co do rodzaju okresu oczekiwania ('idda), nie wolno się z nią rozwodzić, dopóki sprawa nie zostanie wyjaśniona.

Siódmy przepis: Rozwód. Zabrania się mężowi udzielania rozwodu żonie w trakcie jej menstruacji, zgodnie ze słowami Allaha Wszechmogącego:

﴿يَاأَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاء فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ...﴾

„O Proroku! Jeśli rozwodzicie się ze swymi żonami, to rozwódźcie się w wyznaczonym dla nich terminie" (Koran, 65:1). To znaczy: w stanie, w

[1] Przekazał Al-Buchari w „Księga Menstruacji", rozdział "Kontakt fizyczny z kobietą miesiączkującą" (301), i Muslim: „Księga o krwawieniu miesięcznym", rozdział pt. „Kontakt fizyczny z kobietą miesiączkującą ponad izarem (tj. kawałkiem materiału od pasa w dół)" (293).

którym w momencie rozwodu mogą rozpocząć określony okres oczekiwania ('idda), a ma to miejsce wyłącznie wtedy, kiedy rozwód następuje w czasie ciąży albo stanu czystości rytualnej, w którym nie doszło do stosunku płciowego.

Zatem rozwód z kobietą w trakcie jej miesiączki jest zabroniony, na podstawie poprzedniego wersetu. Jest to zgodne z hadisem przytoczonym w obu Sahihach i innych zbiorach, w którym relacjonowano, że Ibn Umar rozwiódł się ze swoją żoną podczas menstruacji. Umar (jego ojciec) poinformował o tym Proroka (pokój z nim), który rozgniewał się i powiedział:

«مُرْهُ فَلْيُرَاجِعْهَا ثُمَّ لِيُمْسِكْهَا حَتَّى تَطْهُرَ، ثُمَّ تَحِيضَ، ثُمَّ تَطْهُرَ، ثُمَّ إِنْ شَاءَ أَمْسَكَ بَعْدُ، وَإِنْ شَاءَ طَلَّقَ قَبْلَ أَنْ يَمَسَّ، فَتِلْكَ الْعِدَّةُ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ أَنْ تُطَلَّقَ لَهَا النِّسَاءُ».

„Każ mu, by ją przyjął z powrotem (tj. cofnął rozwód), a następnie niech ją zatrzyma, aż się oczyści, potem niech znów dostanie miesiączki i znów się oczyści. Potem, jeśli zechce, niech ją zatrzyma, a jeśli zechce, niech da jej rozwód przed współżyciem. Taki jest nakazany przez Allaha okres rozwodu”[1].

[1] Przekazane przez Al-Buchari w „Księga Rozwodów" (5251) i Muslim: „Księga Rozwodów", rozdział pt. „Zakaz rozwodu z kobietą miesiączkującą bez jej zgody, a jeśli (on) postąpi wbrew temu, rozwód jest ważny, lecz

Jeśli mężczyzna da rozwód żonie, gdy ta jest w trakcie menstruacji, to popełnia grzech i musi okazać skruchę Allahowi Wszechmogącemu oraz przyjąć żonę z powrotem, aby dać jej rozwód zgodny z prawem religijnym. Tak odbywa się to zgodnie z nakazem Allaha i Jego Wysłannika. W tym celu pozostawia ją po jej powrocie, aż oczyści się z menstruacji, podczas której dał jej rozwód. Następnie, gdy będzie miała kolejną menstruację i po niej się oczyści, to dopiero wtedy, jeśli zechce, może ją zatrzymać. Natomiast jeśli zechce, może dać jej rozwód, zanim odbędzie z nią stosunek.

Od zakazu udzielania rozwodu podczas menstruacji wyłączone są trzy kwestie:

Po pierwsze: Jeżeli rozwód miał miejsce, zanim byli ze sobą w odosobnieniu albo doszło do zbliżenia – wówczas można dać rozwód kobiecie miesiączkującej. W tym przypadku nie obowiązuje jej okres oczekiwania ('idda), zatem rozwód nie jest tutaj naruszeniem, gdyż Bóg Wszechmogący powiedział:

﴿...فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ...﴾

„Rozwódźcie się w wyznaczonym dla nich terminie". (Koran, 65:1).

Po drugie: Gdy menstruacja występuje w trakcie

nakazuje mu się przywrócenie jej" (1471), na podstawie hadisu Ibn Umara (niech Allah będzie z nich obojga zadowolony).

ciąży, a przyczyna tego została już wcześniej wyjaśniona.

Po trzecie: jeśli rozwód odbywa się za rekompensatą (czyli odszkodowaniem), dopuszcza się, aby mąż się z nią rozwiódł, gdy ona miesiączkuje.

Dzieje się to wtedy, gdy między małżonkami dochodzi do sporu i złego pożycia, a mąż przyjmuje rekompensatę, aby udzielić jej rozwodu. Jest to dozwolone, nawet jeśli ona jest w trakcie menstruacji. Relacjonował Ibn Abbas (niech Allah będzie z nich zadowolony), że żona Thabita ibn Qajsa ibn Szammasa przyszła do Proroka (pokój z nim) i powiedziała: „O Wysłanniku Allaha, nie mam mu nic do zarzucenia ani pod względem charakteru, ani religii, lecz boję się, że będę dla niego złą żoną". Wówczas Prorok (pokój z nim) powiedział:

«أَتَرُدِّينَ عَلَيْهِ حَدِيقَتَهُ؟»

„Czy zwrócisz mu jego ogród?" Odrzekła: „Tak", a Posłaniec Boga powiedział:

«اقْبَلِ الْحَدِيقَةَ وَطَلِّقْهَا تَطْلِيقَةً»

„Przyjmij ogród i oddal ją jednym rozwodem."

(Zrelacjonowane przez al-Buchariego)[1].

Prorok (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim) nie zapytał, czy miesiączkowała, czy była czysta. Jako że ten rozwód jest formą wykupienia się kobiety, jest dozwolony w razie potrzeby niezależnie od sytuacji.

Autor dzieła Al-Mughni, uzasadniając dopuszczalność rozwodu zainicjowanego przez żonę podczas menstruacji, stwierdza (na stronie 52, tom 7, wydanie M): „Ponieważ zakaz rozwodu w czasie menstruacji wynika ze szkody (trudności), jaką wyrządza kobiecie wydłużenie okresu oczekiwania, a rozwód typu chul' ma na celu usunięcie szkody wynikającej ze złego pożycia i przebywania z kimś, kogo ona nienawidzi i kim gardzi – a jest to szkoda większa niż wydłużenie okresu oczekiwania – dozwolone jest zatem usunięcie większej szkody kosztem mniejszej. Dlatego też Prorok (pokój z nim) nie pytał kobiety ubiegającej się o chul' o jej stan".

Co do zawarcia małżeństwa z kobietą w trakcie jej miesiączki, jest to dopuszczalne, gdyż zasadą jest przypuszczenie, że coś jest dozwolone, gdy nie istnieje żaden dowód, który by tego zabraniał. Jednakże, kwestię zamieszkania z nią męża, gdy ona

[1] Przekazał Al-Buchari w „Księga Rozwodów", rozdział pt. „Sposób rozwodu al-chul'". Hadis numer 5273, z hadisu Ibn Abbasa, (niech Allah będzie z nich obu zadowolony).

miesiączkuje, należy rozważyć. Jeśli istnieje pewność, że nie dojdzie między nimi do współżycia, nie ma w tym przeszkód. W przeciwnym razie nie powinien z nią zamieszkiwać, dopóki się nie oczyści, z obawy przed popełnieniem tego, co jest zakazane.

Przepis ósmy: Okres oczekiwania ('idda) po rozwodzie jest liczony na podstawie menstruacji. Jeśli mężczyzna udzieli rozwodu żonie po skonsumowaniu z nią małżeństwa, jest ona zobowiązana odczekać trzy pełne cykle menstruacyjne, jeśli należy do kobiet miesiączkujących i nie jest w ciąży, zgodnie ze słowami Najwyższego:

﴿وَٱلْمُطَلَّقَٰتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَٰثَةَ قُرُوٓءٍ...﴾

„Rozwiedzione kobiety powinny odczekać trzy miesięczne okresy." (Koran, 2:228). Oznacza to trzy miesiączki. Jeśli jest w ciąży, to jej okres oczekiwania trwa do momentu porodu, niezależnie od jej długości. Podstawą tego są słowa Allaha Wszechmogącego:

﴿...وَأُوْلَٰتُ الأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ...﴾

„Dla kobiet brzemiennych termin oczekiwania skończy się, gdy złożą swe brzemię." (Koran, 65:4). Jeśli zaś jest to kobieta, która nie miesiączkuje, na przykład jeszcze nie zaczęła miesiączkować z

powodu opóźnienia, lub kobieta, u której menstruacja ustała z powodu wieku, operacji usunięcia macicy lub z innych przyczyn, przez które nie spodziewa się powrotu menstruacji, to jej okres oczekiwania ('idda) trwa trzy miesiące. Wynika to ze słów Allaha Wszechmogącego:

﴿وَاللَّائِي يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِن نِّسَائِكُمْ إِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ...﴾

„A te spośród waszych kobiet, które utraciły nadzieję na miesiączkę — jeśli macie wątpliwość — ich okres oczekiwania wynosi trzy miesiące; podobnie tych, które jeszcze nie miesiączkowały" (Koran, 65:4). Jeśli zaś należy do kobiet miesiączkujących, ale jej menstruacja ustała z konkretnej znanej przyczyny, jak choroba lub karmienie piersią, to pozostaje w okresie 'iddy, nawet jeśli miałby się on wydłużyć, aż do powrotu miesiączkowania. Na tej podstawie będzie obliczany. Jeśli ta przyczyna ustanie, ponieważ kobieta wyzdrowiała lub zakończyła karmienie piersią, a menstruacja wciąż nie powraca, wówczas jej okres oczekiwania ('idda) trwa przez cały rok od momentu ustania tej przyczyny. To jest poprawny pogląd, który jest zgodny z zasadami prawa muzułmańskiego. Jest tak, ponieważ w przypadku ustania przyczyny, ale braku powrotu krwawienia miesięcznego, kobieta jest w sytuacji miesiączki

zanikniętej z nieznanej przyczyny. Wówczas musi odczekać cały rok. Jest to dziewięć miesięcy z ostrożności na wypadek ciąży, oraz trzy miesiące jako 'idda (okres oczekiwania).

Jeżeli natomiast rozwód następuje po zawarciu umowy małżeńskiej, ale przed rozpoczęciem współżycia i pożycia małżeńskiego, to nie obowiązuje żaden okres oczekiwania ('idda), ani poprzez menstruację, ani w inny sposób. Jest to zgodnie ze słowami Boga Wszechmogącego:

﴿يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا...﴾

„O wy, którzy wierzycie! Kiedy żenicie się z kobietami wierzącymi, a potem rozwodzicie się z nimi, zanim jeszcze je dotknęliście, to nie ma dla nich okresu 'idda" (Koran, 33:49).

Przepis dziewiąty: Orzeczenie o braku ciąży, które wymagane jest w następujących sytuacjach:

Jednym z przypadków jest sytuacja, gdy umiera osoba, a dziedziczy po niej płód kobiety, która posiada męża. Wówczas jej mąż nie współżyje z nią, dopóki nie pojawi się miesiączka albo jej ciąża nie zostanie potwierdzona. Jeśli ciąża zostanie potwierdzona, orzeka się, że dziecko dziedziczy po nim, ponieważ stwierdzamy jego istnienie w chwili śmierci spadkodawcy. Jeśli natomiast zacznie miesiączkować, orzekamy o braku dziedziczenia,

ponieważ stwierdzamy, że miesiączka jest dowodem na brak ciąży.

Przepis dziesiąty: Obowiązek wykonania ghusl. Kobieta menstruująca, gdy się oczyści, musi obowiązkowo wykonać ghusl poprzez oczyszczenie całego ciała. Jest to zgodne z wypowiedzią Proroka (niech pokój i miłosierdzie Allaha będzie z nim) skierowaną do Fatimy, córki Abu Hubajsza:

«فَإِذَا أَقْبَلَتِ الْحَيْضَةُ فَدَعِي الصَّلَاةَ، وَإِذَا أَدْبَرَتْ فَاغْتَسِلِي وَصَلِّي».

„Gdy rozpocznie się menstruacja, zaprzestań modlitwy, a gdy ustanie, wykonaj ghusl i módl się". Zrelacjonowane przez al-Buchariego[1].

Najprostsza obowiązkowa forma ghusl polega na obmyciu całego ciała, włącznie ze skórą pod włosami. Najlepiej jest, aby odbyło się to zgodnie z formą przekazaną w hadisie. Przekazano od Proroka (niech Allah obdarzy go pokojem i błogosławieństwem), że Asma bint Szakal zapytała go o pełne oczyszczenie po miesiączce, na co odparł:

«تَأْخُذُ إِحْدَاكُنَّ مَاءَهَا وَسِدْرَتَهَا فَتَطَهَّرُ فَتُحْسِنُ الطُّهُورَ، ثُمَّ تَصُبُّ عَلَى رَأْسِهَا فَتَدْلُكُهُ دَلْكًا شَدِيدًا، حَتَّى تَبْلُغَ شُؤُونَ رَأْسِهَا، ثُمَّ تَصُبُّ عَلَيْهَا الْمَاءَ، ثُمَّ تَأْخُذُ

[1] Przekazane przez Imama Al-Buchariego w „Księga Menstruacji", rozdział „Początek i koniec miesiączki" (320), i Muslima: „Księga Menstruacji", rozdział „Kobieta z krwawieniem pozamiesiączkowym, jej ablucja i modlitwa" (333), z przekazu Aiszy.

فِرْصَةً مُمَسَّكَةً -أَيْ: قِطْعَةَ قُمَاشٍ فِيهَا مِسْكٌ- فَتَطَهَّرُ بِهَا».

„Weź wodę i liście sidru (lotosu), potem starannie się oczyść. Następnie polej wodą głowę i mocno ją masuj, aż woda dotrze do skóry głowy. Potem polej się wodą. Następnie weź kawałek materiału nasączony piżmem i oczyść się nim.” Wtedy Asma' powiedziała: „Jak należy się nią oczyścić?" On odrzekł:

«سُبْحَانَ اللَّهِ!»

„Niech Bóg będzie wychwalony!” Aisza powiedziała jej: „Przecierasz wzdłuż śladu krwi". (Przekazane przez Muslima)[1].

Nie jest obowiązkowe rozplatanie włosów, chyba że są one tak mocno związane, że istnieje obawa, iż woda nie dotrze do ich podstawy, zgodnie z hadisem od Umm Salamy (niech Allah będzie z niej zadowolony) przekazanym w Sahih Muslim: zapytała ona Proroka (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będą z nim), mówiąc: „Jestem kobietą, która mocno splata włosy. Czy mam je rozplatać do kąpieli z powodu dżanaby?”, a w innej wersji: „z powodu menstruacji i dżanaby?”.

[1] Zrelacjonowane przez al-Buchariego w „Księga Menstruacji", rozdział: „Mycie po menstruacji", nr (315), i Muslima: „Księga Menstruacji", rozdział: „O zaleceniu użycia przez kobietę myjącą się po menstruacji kawałka materiału z piżmem w miejscu krwawienia", nr (332), z hadisu zrelacjonowanego przez Aiszę.

Prorok odpowiedział:

«لَا، إِنَّمَا يَكْفِيكِ أَنْ تَحْثِيَ عَلَى رَأْسِكِ ثَلَاثَ حَثَيَاتٍ ثُمَّ تُفِيضِينَ عَلَيْكِ الْمَاءَ فَتَطْهُرِينَ».

„Nie. Wystarczy, że polejesz sobie na głowę trzy garście wody, a następnie oblejesz wodą całe ciało, i tak się oczyścisz"[1].

Jeśli kobiecie skończy się miesiączka w trakcie czasu modlitwy, jest zobowiązana jak najszybciej wykonać ghusl, aby zdążyć odprawić modlitwę na czas. Jeżeli jednak jest w podróży i nie ma dostępu do wody, lub ma wodę, ale obawia się szkody z powodu jej użycia, lub jest chora i woda może jej zaszkodzić, wówczas wykonuje suchą ablucję (tajammum) zamiast ghusl, dopóki przeszkoda nie ustanie, a dopiero potem wykonuje ghusl.

Zdarza się, że niektóre kobiety oczyszczają się (tzn. kończy im się miesiączka) w czasie na modlitwę, a odkładają wykonanie ghusl na później, twierdząc, że nie są w stanie w tym czasie dokonać pełnego oczyszczenia. Jednak nie jest to ani argumentem, ani usprawiedliwieniem. Może bowiem ograniczyć się do niezbędnego minimum podczas ghusl, aby odprawić modlitwę w jej czasie. Następnie, gdy będzie miała więcej czasu, może

[1] Przekazał Muslim: „Księga Menstruacji", rozdział: „Przepis dotyczący warkoczy kobiety dokonującej rytualnej kąpieli", hadis nr 330, na podstawie hadisu Umm Salamy (niech Allah będzie z niej zadowolony).

oczyścić się w pełni.

Rozdział Piąty: Al-Istihada (krwawienie niemenstruacyjne) i zasady jej dotyczące

Istihada to ciągłe krwawienie u kobiety, które nigdy nie ustaje, lub ustaje jedynie na krótki okres, jak dzień lub dwa w miesiącu.

Dowodem związanym z pierwszym przypadkiem, w którym krwawienie nigdy nie ustaje, jest przytoczona w Sahih al-Buchari relacja Aiszy (niech Bóg będzie z niej zadowolony), która powiedziała: Fatima, córka Abu Hubajsza, powiedziała do Proroka (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim):

"يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي لَا أَطْهُرُ".

„O Proroku Allaha, ja nigdy nie osiągam stanu czystości." a w innej wersji:

"أَسْتَحَاضُ فَلَا أَطْهُرُ".

„Mam ciągłe krwawienie, więc nie staję się czysta"[1].

Dowodem związanym z drugim przypadkiem, w którym krwawienie nie ustaje, z wyjątkiem krótkich przerw, jest hadis Hamny bint Dżahsz,

[1] Przekazane przez Al-Buchari w „Księga Ablucji", rozdział pt. „Zmywanie krwi", (228), i Muslim: „Księga Menstruacji", rozdział pt. "Kobieta ciągle krwawiąca, jej oczyszczenie i modlitwa" (333), na podstawie przekazu Aiszy (niech Allah będzie z niej zadowolony).

która przyszła do Proroka (pokój i błogosławieństwo z nim) i powiedziała:

"يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي أَسْتَحَاضُ حَيْضَةً كَثِيرَةً شَدِيدَةً".

„O Wysłanniku Boga, cierpię na bardzo obfite i silne krwawienie." (Zrelacjonowany przez Ahmada, Abu Dałuda i at-Tirmidhiego[1], który go uwierzytelnił, przytaczając uznanie go za autentyczny przez Imama Ahmada oraz uznanie go za dobrego (hasan) przez Imama al-Buchariego)[2].

Rodzaje krwawienia nieregularnego:

Są trzy przypadki dotyczące kobiety doświadczającej krwawienia nieregularnego:

Przypadek pierwszy: Gdy kobieta miała przewidywalną regularną menstruację przed wystąpieniem krwawienia niemenstruacyjnego. Wówczas odnosi się ona do czasu trwania swojej poprzedniej, regularnej menstruacji. W tym okresie obowiązują ją zasady dotyczące menstruacji, a krwawienie wykraczające poza ten czas jest istihadą i obowiązują ją zasady dotyczące kobiety w

[1] Przekazane przez Imama Ahmada (6/349), Abu Dałuda w „Księga Czystości Rytualnej", rozdział: „Gdy rozpoczyna się menstruacja, należy porzucić modlitwę", hadis numer 287, oraz al-Tirmidhiego w „Księgi o czystości rytualnej", rozdział: „O kobiecie z nieregularnym krwawieniem, która łączy dwie modlitwy jednym ghusl", hadis numer 128, z hadisu Hamny bint Dżahsz.

[2] Sunan at-Tirmidhi: „Księgi o Czystości Rytualnej", rozdział „O kobiecie z nieregularnym krwawieniem, która łączy dwie modlitwy jednym ghusl", po hadisie nr 128.

tym stanie.

Przykładem tego jest kobieta, która miała miesiączkę przez sześć dni na początku każdego miesiąca, następnie wystąpiło u niej krwawienie ciągłe. W takim przypadku jej miesiączka trwa sześć dni na początku każdego miesiąca, a pozostały czas to krwawienie patologiczne. Przekazała Aisza (niech Allah będzie z niej zadowolony), że Fatima bint Abi Hubajsz powiedziała: „O Wysłanniku Allaha, mam przedłużające się krwawienie i nie oczyszczam się (tj. krwawienie się nie kończy). Czy mam zatem zaniechać modlitwy?". Rzekł:

«لَا، إِنَّ ذَلِكَ عِرْقٌ، وَلَكِنْ دَعِي الصَّلَاةَ قَدْرَ الْأَيَّامِ الَّتِي كُنْتِ تَحِيضِينَ فِيهَا ثُمَّ اغْتَسِلِي وَصَلِّي».

„Nie, to jest krwawienie z naczyń krwionośnych (a nie miesiączka). Zaniechaj więc modlitwę przez liczbę dni, w których zwykle miesiączkowałaś, następnie wykonaj ghusl i módl się". Przytoczył al-Buchari[1].

Również zostało przekazane w Sahih Muslim, że Prorok (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim) powiedział do Umm Habiba bint Dżahsz:

[1] Przekazane przez al-Buchariego w: „Księga Menstruacji", rozdział pt. „O menstruacji oraz o wiarygodności słów kobiet w sprawach menstruacji i ciąży", nr 325, hadis zrelacjonowany przez Aiszę (niech Allah będzie z niej zadowolony).

«امْكُثِي قَدْرَ مَا كَانَتْ تَحْبِسُكِ حَيْضَتُكِ ثُمَّ اغْتَسِلِي وَصَلِّي».

„Wstrzymaj się na okres, jaki zwykle trwała twoja menstruacja, następnie wykonaj ghusl i módl się”[1].

Zgodnie z tym kobieta doświadczająca krwawienia nieregularnego, która miewała regularną miesiączkę, powstrzymuje się od modlitwy przez okres czasu jej trwania, po czym wykonuje ghusl i modli się, nie zważając odtąd na krwawienie.

Drugi przypadek: kobieta, która przed wystąpieniem krwawienia nieregularnego nie miała regularnej menstruacji, to jest trwa ono, odkąd pojawiła się u niej po raz pierwszy krew. W takim przypadku postępuje ona na zasadzie rozróżniania: jej menstruacją jest krwawienie wyróżniające się ciemną barwą, gęstością lub zapachem, które podlega zasadom dotyczącym miesiączki. Wszystko poza tym jest krwawieniem nieregularnym, podlegającym zasadom związanym z krwawieniem nieregularnym.

Przykładem tego jest kobieta, u której wystąpiło krwawienie i nie ustawało, jednak przez dziesięć dni jest ono ciemne, a przez resztę miesiąca

[1] Przekazane przez Imama Muslima (334), w „Księga Menstruacji", rozdział „O kobiecie z nieregularnym krwawieniem, jej rytualnej kąpieli i modlitwie", z hadisu Aiszy (niech Allah będzie z niej zadowolony).

czerwonawe, albo kobieta mająca przez dziesięć dni krwawienie o gęstej konsystencji, a przez resztę miesiąca rzadkie, albo kobieta, która ma przez dziesięć dni krew o zapachu charakterystycznym dla miesiączki, a przez resztę miesiąca jest bezwonne. Zatem jej menstruacją jest ciemne krwawienie w pierwszym przykładzie, gęste w drugim i to o charakterystycznym zapachu w trzecim przykładzie. Wszystko poza tym jest krwawieniem nieregularnym. Jest to zgodne z wypowiedzią Proroka (niech pokój i miłosierdzie Allaha będzie z nim) do Fatimy bint Abi Hubajsz:

«إِذَا كَانَ دَمُ الْحَيْضَةِ فَإِنَّهُ أَسْوَدُ يُعْرَفُ، فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَأَمْسِكِي عَنِ الصَّلَاةِ فَإِذَا كَانَ الْآخَرُ فَتَوَضَّئِي وَصَلِّي؛ فَإِنَّمَا هُوَ عِرْقٌ».

„Jeśli jest to krew menstruacyjna, to jest ona ciemna i rozpoznawalna. W takim przypadku powstrzymaj się od modlitwy. Jeśli zaś jest to inne krwawienie, dokonaj ablucji i módl się, gdyż jest to krwawienie nieregularne”. (Przytoczone przez Abu Dałuda i an-Nasa’iego i uznane za autentyczne przez Ibn Hibbana i Al-Hakima)[1].

[1] Przekazane przez Abu Dałuda w: „Księga Czystości Rytualnej", rozdział pt. „O tym, kto powiedział, że gdy rozpoczyna się menstruacja, należy zaniechać modlitwy", nr 286 oraz An-Nasa’i: „Księga Czystości Rytualnej", rozdział: „O kobiecie z krwawieniem patologicznym, która znała dni swojej menstruacji, zanim krwawienie stało się ciągłe", nr 211, oraz Ibn Madża w: „Księga Czystości Rytualnej i jej sunny", rozdział: „O kobiecie z krwawieniem patologicznym, która znała dni swojej menstruacji, zanim

Chociaż w łańcuchu narracji i treści tego hadisu są pewne wątpliwości, to uczeni (niech Allah się nad nimi zlituje) postępowali zgodnie z nim, co jest bardziej właściwe niż odwoływanie się do zwyczaju większości kobiet.

Trzeci przypadek: gdy kobieta nie ma ustalonej miesiączki ani możliwości prawidłowego rozróżnienia krwawienia, ponieważ krwawienie nieregularne trwa u niej nieprzerwanie od pierwszego momentu jego wystąpienia, a krew jest jednolita, ma tą samą charakterystykę lub ma nieregularne cechy, które nie mogą być uznane za miesiączkę. Postępuje ona zatem zgodnie z praktyką większości kobiet, a jej krwawienie miesięczne trwa sześć lub siedem dni w każdym miesiącu, rozpoczynając od momentu, w którym pierwszy raz zauważyła krwawienie, zaś to, co będzie poza tym, jest uznane jako krwawienie nieregularne.

Przykładem tego jest sytuacja, gdy kobieta po raz pierwszy zobaczy krew piątego dnia miesiąca i krwawienie to trwa, nie posiadając cech pozwalających odróżnić je jako krew menstruacyjną, ani ze względu na kolor, ani ze względu na inne cechy. Wówczas uznaje się, że jej

krwawienie stało się ciągłe", nr 620, Ibn Hibban w swoim Sahih (1348), oraz Al-Hakim w Al-Mustadrak (618), z hadisu Aiszy (niech Allah będzie z niej zadowolony).

miesiączka w każdym miesiącu trwa sześć lub siedem dni, rozpoczynając od piątego dnia każdego miesiąca. Z przekazu Hamny bint Dżahsz (niech Bóg będzie z nią zadowolony), która powiedziała: „O Wysłanniku Boga, mam obfite i silne krwawienia patologiczne. Jaka jest twoja opinia w tej kwestii? Uniemożliwiło mi to modlitwę i post". Prorok (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będzie z nim) powiedział:

«أَنْعَتُ لَكِ (أَصِفُ لَكِ اسْتِعْـمَال) الْكُرْسُفَ (وهُـوَ القُطْنُ) تَضَعِينَهُ عَلَى الْفَرْجِ، فَإِنَّهُ يُذْهِبُ الدَّمَ».

„Użyj kawałka bawełny w miejscu krwawienia, ponieważ usuwa ona krew." Odpowiedziała, że tego krwawienia jest więcej. Prorok odparł:

«إِنَّمَا هَذَا رَكْضَةٌ مِنْ رَكَضَاتِ الشَّيْطَانِ، فَتَحَيَّضِي سِتَّةَ أَيَّامٍ أَوْ سَبْعَةً فِي عِلْمِ اللَّهِ تَعَالَى، ثُمَّ اغْتَسِلِي حَتَّى إِذَا رَأَيْتِ أَنَّكِ قَدْ طَهُرْتِ وَاسْتَنْقَيْتِ فَصَلِّي أَرْبَعًا وَعِشْرِينَ أَوْ ثَلَاثًا وَعِشْرِينَ لَيْلَةً وَأَيَّامَهَا وَصُومِي».

„To jest jedynie działanie Szatana, zatem uznaj, że miesiączkujesz przez sześć lub siedem dni, zgodnie z wiedzą Boga Wszechmogącego. Następnie dokonaj rytualnej kąpieli (ghusl), a gdy uznasz, że stałaś się czysta i w pełni oczyszczona ze krwi, módl się przez dwadzieścia cztery lub dwadzieścia trzy noce i dni oraz pość". (Hadis przytoczony przez Imama Ahmada, Abu Dałuda i

At-Tirmidhiego, który uznał go za autentyczny[1], a także przekazany od Ahmada, który uznał go za autentyczny, oraz od Al-Buchariego, który uznał go za dobry)[2].

Jego słowa (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim): „sześć dni lub siedem" nie oznaczają możliwości wyboru, ale są kwestią indywidualnej oceny. Kobieta powinna zatem rozważyć, co jest najbliższe jej stanowi, biorąc pod uwagę inne kobiety o podobnej do niej budowie, w zbliżonym wieku i spokrewnione z nią, a także to, co w jej krwawieniu jest bardziej zbliżone do miesiączki, oraz inne podobne czynniki. Jeśli bardziej prawdopodobne jest, że jest ich sześć, uznaje to za sześć, a jeśli bardziej prawdopodobne jest, że jest ich siedem, uznaje to za siedem.

Przypadek innego stanu podobnego do istihada:

Może u kobiety wystąpić przyczyna powodująca krwawienie z dróg rodnych, jak zabieg w macicy lub pod nią. Są dwa rodzaje tego stanu:

---

[1] Przekazał Ahmad (6/439) oraz Abu Dałud: „Księga Czystości", rozdział pt. „O zaprzestaniu modlitwy na początku menstruacji", numer 287, a także at-Tirmidhi: Rozdział o Czystości, podrozdział: „O kobiecie z nieregularnym krwawieniem łączącej dwie modlitwy jednym ghusl", numer 128, na podstawie hadisu Hamny bint Dżahsz.

[2] Sunan at-Tirmidhiego w „Księgach o czystości rytualnej", rozdział „O łączeniu przez krwawiącą nieregularnie dwóch modlitw z jednym pełnym oczyszczeniem," po hadisie numer 128.

Rodzaj pierwszy: Gdy wiadomo, że kobieta nie może już miesiączkować po operacji, na przykład, gdy operacja polegała na całkowitym usunięciu macicy lub jej zamknięciu w taki sposób, że krew nie może z niej wypływać. W takim przypadku kobieta ta nie podlega przepisom dotyczącym krwawienia nieregularnego. Jej status jest taki sam, jak kobiety, u której po okresie czystości rytualnej pojawia się żółtawa, brunatna wydzielina lub wilgoć. Nie powinna zatem porzucać modlitwy ani postu, a stosunek płciowy z nią nie jest zabroniony. Krew ta nie zobowiązuje jej do wykonania ghusl. Jednakże przed modlitwą musi zmyć krew oraz założyć na części intymne materiał lub coś podobnego, aby zapobiec wypływowi krwi. Następnie powinna wykonać ablucję do modlitwy. Ablucję tę powinna wykonać dopiero po nastaniu czasu danej modlitwy, jeśli ma ona wyznaczony czas, jak w przypadku pięciu obowiązkowych modlitw. W innym przypadku powinna ją wykonać bezpośrednio przed zamiarem pomodlenia się, jak w przypadku dobrowolnych modlitw nadobowiązkowych.

Drugi rodzaj: Gdy nie wiadomo, czy menstruacja kobiety ustanie po zabiegu medycznym. Wówczas jej status jest taki sam jak kobiety doświadczającej krwawienia nieregularnego. Na tę wspomnianą kwestię wskazują słowa Proroka (pokój i

błogosławieństwo Allaha z nim) skierowane do Fatimy bint Abi Hubajsz:

«إِنَّمَا ذَلِكَ عِرْقٌ وَلَيْسَ بِالْحَيْضَةِ، فَإِذَا أَقْبَلَتِ الْحَيْضَةُ فَاتْرُكِي الصَّلَاةَ».

„To jest jedynie krwawienie z naczyń krwionośnych, a nie miesiączka. Gdy więc rozpocznie się miesiączka, wtedy zaprzestań modlitwy”[1].

Jest tak ze względu na jego słowa:

«فَإِذَا أَقْبَلَتِ الْحَيْضَةُ»

„Gdy więc rozpocznie się miesiączka, wtedy zaprzestań modlitwy”. Oznacza to, że zasada dotycząca kobiety w stanie istihada odnosi się do tej, która ma możliwą do odróżnienia miesiączkę, o wyraźnym początku i końcu. Natomiast w przypadku kobiety, która nie ma możliwej do odróżnienia miesiączki, krwawienie jest w każdym przypadku „krwawieniem z naczynia krwionośnego", a nie menstruacyjnym.

Zasady dotyczące istihada:

Z powyższego dowiedzieliśmy się, kiedy krwawienie jest miesiączką, a kiedy istihadą. Gdy jest to miesiączka, obowiązują zasady miesiączki, a gdy jest to istihada, obowiązują zasady istihada.

Wcześniej wspomniano już o istotnych zasadach

[1] Przekazane przez Imama Al-Buchariego (228) i Muslima (333), z przekazu 'Aiszy.

dotyczących miesiączki.

Zasady dotyczące istihada są takie same jak zasady stanu czystości rytualnej, nie ma zatem różnicy między kobietą w stanie istihada a kobietami czystymi rytualnie, z wyjątkiem poniższego:

Po pierwsze: obowiązek wykonania łudu (ablucji) przed każdą modlitwą. Jest to zgodne ze słowami Proroka (niech pokój i miłosierdzie Allaha będzie z nim) skierowanymi do Fatimy, córki Abu Hubajsza:

«ثُمَّ تَوَضَّئِي لِكُلِّ صَلَاةٍ».

„Następnie dokonaj ablucji przed każdą modlitwą". Zostało to zrelacjonowane przez Imama al-Buchariego w rozdziale o zmywaniu krwi. Oznacza to, że wykonuje ona ablucję do modlitwy o wyznaczonym czasie dopiero po nadejściu jej pory. Jeśli natomiast modlitwa nie jest określona w czasie, to wykonuje ona ablucję, wtedy gdy zamierza ją odprawić.

Po drugie: jeśli chce wykonać ablucję, zmywa ślady krwi i obwiązuje miejsce intymne szmatką nałożoną na bawełnę, aby zatrzymać krew. Jest to zgodne ze słowami Proroka (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będą z nim) skierowanymi do Hamny:

«أَنْعَتُ لَكِ الْكُرْسُفَ فَإِنَّهُ يُذْهِبُ الدَّمَ». قَالَتْ: فَإِنَّهُ أَكْثَرُ مِنْ ذَلِكَ. قَالَ: «فَاتَّخِذِي ثَوْبًا». قَالَتْ: هُوَ أَكْثَرُ مِنْ ذَلِكَ. قَالَ: «فَتَلَجَّمِي».

„Polecam ci użycie bawełny, gdyż ona pochłania krew". Powiedziała: „Ale krwawienie jest obfitsze". Powiedział: „W takim razie użyj kawałka materiału". Powiedziała: „Jest jeszcze obfitsze". Powiedział: „W takim razie mocno się obwiąż". Według hadisu. Nie szkodzi jej to, co wydostanie się potem, ponieważ Prorok (niech pokój i błogosławieństwa będą z nim) powiedział Fatimie bint Abi Hubajsz:

«اجْتَنِبِي الصَّلَاةَ أَيَّامَ حَيْضِكِ، ثُمَّ اغْتَسِلِي وَتَوَضَّئِي لِكُلِّ صَلَاةٍ، ثُمَّ صَلِّي، وَإِنْ قَطَرَ الدَّمُ عَلَى الْحَصِيرِ».

„Powstrzymaj się od modlitwy podczas miesiączki, a następnie wykonaj ghusl i dokonuj ablucji przed każdą modlitwą. Następnie módl się, nawet jeśli krew kapie na matę". (Zrelacjonowane przez Ahmada i Ibn Madżę)[1].

Po trzecie: stosunek płciowy. Uczeni różnili się w opinii co do jego dopuszczalności, gdy nie ma dużej trudności z powodu powstrzymania się od niego. Poprawnym stanowiskiem jest jego bezwarunkowa dopuszczalność, ponieważ wiele kobiet, dziesięć

[1] Przekazane przez Imam Ahmada (6/204) oraz Ibn Madżę w „Księdze o Czystości i aktach sunny związanych z nią", nr 624, na podstawie hadisu Aiszy (niech Allah będzie z niej zadowolony).

lub więcej, doświadczało krwawienia pozamenstruacyjnego za czasów Proroka (niech pokój i błogosławieństwo Allaha będą z nim), a ani Allah, ani Jego Wysłannik nie zabronili współżycia z nimi. Przeciwnie, w słowach Najwyższego znajdziemy:

﴿...فَاعْتَزِلُواْ النِّسَاء فِي الْمَحِيضِ...﴾

„Trzymajcie się z dala od kobiet podczas menstruacji." (Koran, 2:222). Jest to dowód na to, że nie ma obowiązku unikania ich w czymkolwiek, a także dlatego, że mogą one odprawiać modlitwę, zatem współżycie jest sprawą mniejszej wagi. Analogia między współżyciem z nią a współżyciem z kobietą w okresie menstruacji jest niepoprawna, ponieważ te dwa przypadki nie są takie same, nawet według tych, którzy opowiadają się za zakazem, a analogia nie jest prawidłowa, gdy występuje różnica.

Rozdział Szósty: Połóg oraz zasady go dotyczące

Połóg (nifas): to krwawienie z macicy spowodowane porodem, które występuje w jego trakcie, po nim, lub na dwa do trzech dni przed nim, jeśli towarzyszą temu skurcze porodowe.

Szejch Islamu Ibn Tajmijja powiedział: „To, co widzi, gdy rozpoczynają się bóle porodowe, jest

krwawieniem połogowym". Nie ograniczył tego do dwóch czy trzech dni, a miał na myśli bóle porodowe, po których następuje poród. W przeciwnym razie nie byłyby uznane jako krwawienie połogowe. Uczeni zaś różnili się w kwestii, czy ma ono granicę minimalną i maksymalną. Powiedział szajch Taqijj ad-Din w swoim traktacie o terminach, z którymi Prawodawca powiązał przepisy (s. 37): „Połóg (nifas) nie ma określonej minimalnej ani maksymalnej granicy. Gdyby zdarzyło się, że kobieta widzi krew dłużej niż czterdzieści, sześćdziesiąt lub siedemdziesiąt dni, a następnie krwawienie ustaje — to nadal jest to połóg. Jednak jeśli trwa ono bez przerwy, to jest to krwawienie patologiczne („dam fasad"). Wówczas granicą jest czterdzieści dni, ponieważ jest to najczęstszy maksymalny okres, o którym mówią przekazy (tradycje)."

Moim zdaniem, jeżeli jej krwawienie przekracza czterdzieści dni, i jest tak zazwyczaj, albo pojawią się oznaki ustania go, to powinna poczekać, aż ustanie. W przeciwnym razie powinna wykonać ghusl po upływie czterdziestu dni, ponieważ jest to przybliżony średni okres krwawienia połogowego, chyba że zbiegnie się to z czasem jej miesiączki, wtedy czeka, aż zakończy się miesiączka. Jeśli po tym czasie krwawienie ustanie, staje się to dla niej

nową regułą, według której postępuje w przyszłości. Jeżeli natomiast krwawienie nie ustaje, jest ona w stanie krwawienia nieregularnego (istihada) i powraca do wcześniej wspomnianych zasad dotyczących kobiety w tym stanie. W sytuacji, gdy zakończy się krwawienie, uznaje się ją za będącą w stanie czystości, nawet jeśli nie upłynęło jeszcze czterdzieści dni. Wtedy wykonuje ghusl, modli się i pości, a jej mąż może z nią współżyć. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy krwawienie ustaje na krócej niż jeden dzień – wtedy nie ma to mocy prawnej. Tak stwierdzono w Al-Mughni[1].

Połóg jest uznany tylko wtedy, gdy urodzony płód ma widoczne cechy uformowanego człowieka. Jeśli kobieta poroni mały płód, w którym nie są widoczne cechy człowieka, to jej krwawienie nie jest krwawieniem połogowym, ale nieregularnym, a jej sytuacja podlega tym samym zasadom, co w przypadku kobiety doświadczającej krwawienia nieregularnego. Najkrótszy okres, po którym można zobaczyć cechy uformowanego człowieka, to osiemdziesiąt dni od początku ciąży, a zazwyczaj wynosi dziewięćdziesiąt dni.

Madżd ad-Din Ibn Tajmijja stwierdził, że jeśli kobieta zobaczy krew w czasie skurczów przed porodem, nie powinna zwracać na to uwagi, a po

[1] Al-Mughni (1/252–253).

nich powstrzymuje się od modlitwy i postu. Następnie, jeśli po porodzie sprawa okaże się inna niż było zakładane, powraca i nadrabia (to, co było pominięte). A jeśli sprawa się nie wyjaśni, utrzymuje się założenie, które było oparte na tym, co widoczne, i nie ma obowiązku powtarzania. Przekazał to w Szarh Al-Iqna'[1].

Zasady dotyczące połogu:

Zasady dotyczące połogu są takie same jak zasady dotyczące menstruacji, z wyjątkiem poniższych kwestii:

Pierwsza: Okres oczekiwania ('idda) w przypadku rozwodu jest wyznaczany bez uwzględnienia krwawienia poporodowego (nifas), ponieważ jeśli do rozwodu doszło przed porodem, okres oczekiwania kończy się wraz z porodem, nie zaś z krwawieniem poporodowym. Jeżeli natomiast rozwód nastąpił po porodzie, kobieta oczekuje na powrót menstruacji, jak wspomniano wcześniej.

Druga: Do okresu przyrzeczenia wstrzemięźliwości (al-ila') liczy się okres menstruacji, a nie wlicza się do niego okres połogu.

Przyrzeczenie wstrzemięźliwości polega na złożeniu przez mężczyznę przysięgi powstrzymywania się od współżycia z żoną na zawsze lub na okres dłuższy niż cztery miesiące.

[1] Kaszszaf al-Qinaʿ (219/1)

Jeśli złoży taką przysięgę, a żona zażąda współżycia, wyznacza mu się okres czterech miesięcy od dnia złożenia przysięgi. Po upływie tego czasu, na żądanie żony, jest on zmuszony do współżycia lub do rozstania. Jeśli w tym czasie kobieta przechodzi połóg, czas ten nie jest wliczany, tj. cztery miesiące zostają przedłużone o czas trwania połogu. Inaczej jest w przypadku menstruacji, której czas jest wliczany.

Trzecia: Dojrzałość płciową osiąga się poprzez menstruację, a nie poprzez połóg, ponieważ kobieta nie może zajść w ciążę, dopóki nie nastąpi u niej menstruacja. Zatem osiągnięcie dojrzałości następuje poprzez krwawienie poprzedzające ciążę.

Czwarta: Jeżeli krew menstruacyjna ustanie, a następnie powróci w trakcie zwyczajowego okresu, jest to bez wątpienia miesiączka. Na przykład, jeśli cykl kobiety trwa osiem dni, a krwawienie występuje przez cztery dni, następnie ustaje na dwa dni, po czym powraca siódmego i ósmego dnia, to powracające krwawienie jest bez wątpienia menstruacją i stosują się do niego zasady dotyczące menstruacji. Co do krwi połogowej, jeśli ustanie przed upływem czterdziestu dni, a następnie powróci w tym czasie, jest ona uznana za wątpliwą. Kobieta wówczas jest zobowiązana do modlitwy i postu w wyznaczonym czasie, lecz zabronione jest

jej to samo, co zabronione jest kobiecie miesiączkującej, z wyjątkiem tych wspomnianych obowiązków. Po oczyszczeniu się musi odrobić to, co wykonywała w czasie tego krwawienia, tak jak kobieta miesiączkująca ma obowiązek odrabiać. To jest najbardziej rozpowszechnione stanowisko wśród uczonych szkoły hanbalickiej[1].

Prawidłowa opinia głosi, że jeśli krwawienie u niej powróci w czasie, w którym może to być połóg, jest to krwawienie połogowe. W przeciwnym razie jest to miesiączka, chyba że utrzymuje się ono nieprzerwanie, wówczas staje się krwawieniem nieregularnym (istihada).

Jest to bliskie temu, co przekazano w Al-Mughni[2] od Imama Malika (niech Bóg się nad nim zlituje), gdzie napisano: „I powiedział Malik: 'Jeśli zobaczy krew po dwóch lub trzech dniach (od ustania krwawienia), jest to krwawienie połogowe, a w przeciwnym razie (tj. jeśli minie więcej czasu) jest to menstruacja'". Jest to także zgodne z opinią Szajcha Islamu Ibn Tajmijji (niech Bóg się nad nim zlituje).

Wątpliwości w kwestii krwawień nie wynikają z samego wystąpienia zjawiska, lecz z różnic w sposobie myślenia ludzi o odmiennym stopniu

[1] Al-Mughni, 1:253.
[2] Al-Mughni (1/253).

wiedzy i rozumowaniu. Księga i Sunna zawierają wyjaśnienie każdej rzeczy. Allah, niech będzie wywyższony, nie zobowiązał nikogo, aby pościł dwa razy lub okrążał Kaabę dwa razy, chyba że w pierwszym wykonaniu był jakiś błąd, którego nie można naprawić inaczej, jak tylko przez odrobienie tej czynności. Jednak, gdy sługa wykonał nałożony nań obowiązek według swoich możliwości, to uznaje się go za spełniony. Jak powiedział On, Wywyższony:

﴿لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ...﴾

„Bóg nie nakłada na żadną duszę ciężaru ponad jej możliwości" (Koran, 2:286). Powiedział również:

﴿فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُمۡ...﴾

„Bójcie się zatem Boga podług waszych możliwości" (Koran, 64:16).

Piąta różnica pomiędzy menstruacją a połogiem: w przypadku menstruacji, jeśli kobiecie zakończy się miesiączka przed upływem jej zwyczajnego okresu trwania, jej mąż może z nią współżyć i nie jest to czynność niepożądana. Natomiast w przypadku połogu, jeśli krwawienie ustanie przed upływem czterdziestu dni, współżycie z nią i tak jest odradzane mężowi wg stanowiska rozpowszechionego w szkole hanbalickiej, jednak

poprawne stanowisko jest takie, że nie jest to odradzane. Jest to opinia większości uczonych, ponieważ naganność jest orzeczeniem prawnym, które wymaga dowodu prawnego. W tej kwestii nie ma żadnego innego dowodu poza hadisem przekazanym przez Imama Ahmada: relacjonował 'Uthman ibn Abi al-'As, że jego żona podeszła do niego przed upływem czterdziestu dni od porodu, a on powiedział: „Nie zbliżaj się do mnie!"[1].

A to nie oznacza, że jest to czyn niepożądany (makruh), ponieważ zachowanie to mogło wynikać z ostrożności, z obawy, że kobieta nie była pewna osiągnięcia stanu czystości, bądź że stosunek mógłby na nowo wywołać krwawienie, lub też z innych powodów. A Allah wie najlepiej.

Rozdział Siódmy: O stosowaniu środków zapobiegających menstruacji lub ją wywołujących oraz zapobiegających ciąży lub powodujących jej przerwanie

Stosowanie przez kobietę środków powstrzymujących miesiączkę jest dozwolone, o ile spełnione są dwa warunki:

Po pierwsze, nie może istnieć ryzyko zdrowotne, a jeżeli taka obawa istnieje, jest to niedozwolone.

[1] Al-Mughni (2/252). Przekaz 'Uthmana ibn Abi al-'Asa pochodzi od 'Abd al-Razzaqa z Al-Musannaf (1202), Ibn Abi Szajby z Al-Musannaf (17450), Al-Darimiego z As-Sunan (990) i Ibn al-Dżaruda z Al-Muntaqa (118).

Allah Najwyższy powiedział:

﴿...وَلَا تُلۡقُواْ بِأَيۡدِيكُمۡ إِلَى ٱلتَّهۡلُكَةِ...﴾

„Nie rzucajcie się własnymi rękami ku zatraceniu!" (Koran, 195).

﴿...وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا﴾

„I nie zabijajcie samych siebie! Zaprawdę, Bóg jest dla was miłościwy! " (Koran, 4:29).

Po drugie, musi to być za zgodą męża, jeśli go to dotyczy, tak jak w przypadku kobiety w okresie oczekiwania po rozwodzie. On jest zobowiązany do jej utrzymania w tym czasie i nie jest dozwolone przez nią stosowanie środków powstrzymujących menstruację w celu wydłużenia tego okresu i zwiększenia obciążających go kosztów, chyba że za jego zgodą. Podobnie, jeśli zostanie udowodnione, że powstrzymanie miesiączki uniemożliwia zajście w ciążę, to niezbędna jest zgoda męża. Mimo że dozwolone jest stosowanie takiego środka, lepiej tego nie robić bez wyraźniej potrzeby, ponieważ pozostawienie natury w jej pierwotnym stanie jest lepsze dla zdrowia i bezpieczeństwa.

Stosowanie środków wywołujących menstruację jest dozwolone również pod dwoma warunkami:

Po pierwsze, nie można używać go w celu uniknięcia obowiązku, na przykład tuż przed

ramadanem, aby nie pościć lub uchylić się od obowiązku modlitwy, i tym podobne.

Po drugie, musi to nastąpić za zgodą męża, ponieważ wystąpienie menstruacji uniemożliwia mu pełne zaspokojenie. Nie jest zatem dozwolone stosowanie tego, co narusza jego prawo, chyba że za jego zgodą. Jeśli zaś kobieta jest rozwiedziona, przyspiesza to utratę prawa męża do powrotu do niej, o ile takie prawo mu przysługuje.

Natomiast stosowanie środków zapobiegających ciąży dzieli się na dwa rodzaje:

Pierwszy z nich to ten, który na stałe uniemożliwia jej posiadania potomstwa. Nie jest dozwolony, ponieważ wstrzymuje to prokreację i zmniejsza współczynnik dzietności, co jest sprzeczne z celem prawa bożego, jakim jest powiększanie społeczności muzułmańskiej. Ponadto nie ma pewności, czy jej obecne dzieci nie umrą za jej życia, przez co pozostałaby bezdzietna.

Drugi z nich to tymczasowe zapobieganie ciąży, na przykład gdy kobieta często zachodzi w ciążę, co ją wyczerpuje i chciałaby planować ją raz na dwa lata lub podobnie, jest dozwolone pod warunkiem zgody jej męża oraz braku szkody dla niej. Dowodem na to jest, że Towarzysze Proroka praktykowali stosunek przerywany ze swoimi żonami za czasów Proroka (pokój i błogosławieństwo Allaha z nim), aby ich żony nie

zaszły w ciążę[1], i nie zostało im to zabronione. Stosunek przerywany polega na tym, że mężczyzna współżyje ze swoją żoną i wycofuje się tuż przed wytryskiem, dokonując go na zewnątrz pochwy.

Natomiast stosowanie środków wywołujących poronienie dzieli się na dwa rodzaje:

Pierwszy: prowadzący do usunięcia płodu. Jeżeli miało to miejsce po tchnieniu w niego duszy, jest to bez wątpienia zakazane, ponieważ jest to bezprawne pozbawienie życia, co jest zakazane przez Księgę i Sunnę oraz jednomyślną zgodę muzułmanów. Jeżeli płód jest usunięty przed tchnieniem w niego duszy, to uczeni poróżnili się w kwestii jego dopuszczalności. Jedni z nich na to zezwalali, a drudzy tego zabraniali. Inni natomiast powiedzieli: „Jest to dozwolone, dopóki nie jest 'alaqa (skrzepem)", to znaczy, dopóki nie minie czterdzieści dni. Jeszcze inni powiedzieli: „Jest to dozwolone, dopóki nie nabierze kształtu człowieka".

Najbezpieczniejszym rozwiązaniem jest zakaz aborcji, chyba że zachodzi konieczność, na przykład, gdy matka jest chora i nie jest w stanie donosić ciąży lub w podobnej sytuacji. W takim przypadku wolno usunąć płód, chyba że płód jest

[1] Przekazał Al-Buchari w: „Księga Małżeństwa", rozdział „Stosunek przerywany" (5209) i Muslim: „Księga Małżeństwa", rozdział „Zasady stosunku przerywanego" (1440), na podstawie hadisu Dżabira.

na tyle dojrzały, że wykształciły się w nim cechy ludzie – wtedy jest to zabronione. A Allah wie najlepiej.

W drugim przypadku celem usunięcia płodu nie jest jego zniszczenie, lecz przyspieszenie porodu, co jest to dozwolone pod warunkiem, że nie przyniesie to szkody matce ani dziecku i nie będzie wymagało operacji. Jeśli jednak operacja jest wymagana, to istnieją cztery przypadki:

Pierwszy: matka jest żywa i płód jest żywy, więc operacja nie jest dozwolona, chyba że zachodzi konieczność, tj. poród jest utrudniony i wymaga interwencji chirurgicznej. Wynika o z tego, że ciało jest powiernictwem u sługi ("amana"), więc nie może nim dysponować w ryzykowny sposób, chyba że dla większego dobra. Ponadto może się wydawać, że operacja nie przyniesie szkody, a jednak szkoda nastąpi.

Drugi z nich to sytuacja, gdy matka i płód są martwe, wówczas nie wolno przeprowadzać operacji w celu jego usunięcia, gdyż nie ma to sensu.

Trzeci to sytuacja, gdy matka żyje, a płód jest martwy, dozwolone jest przeprowadzenie operacji w celu jego usunięcia, chyba że istnieje obawa o szkodę dla matki. Najczęściej bowiem – a Allah wie najlepiej – martwy płód nie zostaje wydalony bez operacji. Jego pozostanie w łonie uniemożliwia przyszłą ciążę, jest dla niej uciążliwe i może

sprawić, że pozostanie niezamężna, jeśli odbywa okres oczekiwania po poprzednim mężu ('idda).

Czwarty to sytuacja, gdy matka jest martwa, a płód żywy. Jeśli nie ma szansy na jego przeżycie, przeprowadzenie operacji nie jest dozwolone.

A jeśli jest nadzieja na jego przeżycie, to jeśli jego część już wyszła, rozcina się brzuch matki w celu wydobycia go w całości. Jeśli nic z niego nie wyszło, to nasi uczeni (niech Allah się nad nimi zlituje) powiedzieli, że nie rozcina się brzucha matki w celu wydobycia płodu, ponieważ jest to okaleczenie. Natomiast poprawnym stanowiskiem jest to, że rozcina się brzuch, jeśli jego wydobycie nie jest możliwe bez tego. Jest to opinia Ibn Hubajry, przekazana w Al-Insaf[1]. Jest to słuszniejsze zdanie.

Uważam tak, jako że zwłaszcza w naszych czasach przeprowadzenie operacji nie jest okaleczeniem – brzuch jest rozcinany, a następnie zszywany. Ponadto świętość człowieka żywego jest większa od świętości zmarłego, a uratowanie niewinnego przed śmiercią jest obowiązkiem. Płód jest niewinnym człowiekiem, zatem jego uratowanie jest obowiązkiem. Bóg wie najlepiej.

Uwaga: We wcześniej omówionych przypadkach, w których dozwolone jest przerwanie ciąży, wymagana jest zgoda osoby

[1] Al-Insaf (2/556).

mającej prawo do dziecka, tak jak męża kobiety.

Oto co zamierzaliśmy napisać na ten ważny temat. Ograniczyliśmy się do podstawowych kwestii i dotyczących ich zasad, ponieważ związane z nimi zagadnienia szczegółowe to niezwykle obszerna tematyka. Jednakże człowiek wnikliwy potrafi sprowadzić kwestie pochodne do podstawowych i dokonać prawidłowego uogólnienia, a także przeprowadzić analogię.

Mufti powinien być świadomy, że jest pośrednikiem między Bogiem a Jego stworzeniami w przekazywaniu i wyjaśnianiu stworzeniom tego, co przynieśli Jego wysłannicy, oraz że jest odpowiedzialny za to, co zawarte jest w Księdze i Sunnie, gdyż są to dwa źródła, które sługa ma obowiązek zrozumieć i zgodnie z którymi ma postępować. Wszystko, co jest sprzeczne z Księgą i Sunną, jest błędem, który należy odrzucić i nie jest dozwolone postępowanie zgodnie z nim. Głoszący takie twierdzenie może być usprawiedliwiony jako badacz uczciwie dążący do prawdy i wynagrodzony za swój wysiłek interpretacyjny, to jednak innemu człowiekowi, który jest świadomy tego błędu, nie jest dozwolone, aby go przyjąć.

Mufti jest zobowiązany zachować szczerość intencji wobec Boga Najwyższego, zwracać się do Niego o pomoc w każdej sprawie i prosić Go o niezłomność oraz o powodzenie w czynieniu tego,

co słuszne.

Jest on zobowiązany opierać swoje rozważania na tym, co zostało przekazane w Księdze i Sunnie, badając i analizując te źródła lub korzystając z pism uczonych, aby je prawidłowo zrozumieć.

Często zdarza się, że pojawia się jakaś kwestia, o której człowiek próbuje znaleźć informację w dostępnych mu wypowiedziach uczonych, ale nie znajduje przekonującej opinii, a niekiedy w ogóle nie znajduje o niej żadnej wzmianki. Jeśli zwróci do Księgi i Sunny, przepisy religijne zawarte w nich staną się dla niego bliskie i jasne, na miarę szczerości, intencji, wiedzy i zrozumienia.

Mufti ma obowiązek zachowywać rozwagę przy wydawaniu opinii w przypadku niejasności i nie działać pospiesznie. Wielokrotnie zdarzyło się, że mufti pospieszył się z wydaniem werdyktu, lecz po bliższym przyjrzeniu się sprawie dochodził do wniosku, że popełnił błąd, czego potem żałował. Bywało tak, że nie był już w stanie naprawić tego, co niepoprawnie orzekł w swojej fatłie.

Jeśli mufti jest znany ludziom z rozwagi i staranności, ufają jego słowom i cenią je. Jeśli jednak widzą, że jest pochopny – a człowiek pochopny często popełnia błędy – nie mają zaufania do jego orzeczeń religijnych. W ten sposób przez swoją pochopność i błędy pozbawia on siebie i innych wiedzy oraz słuszności.

Prosimy Boga, aby poprowadził nas i naszych braci muzułmanów na swoją prostą drogę, objął nas swoją troskliwą opieką i uchronił nas od błędów przez swoją opatrzność. Zaprawdę, On jest Hojny i Szczodry. Pokój i błogosławieństwo niech będą z naszym Prorokiem Muhammadem oraz nad jego rodziną i wszystkimi Towarzyszami. Chwała Allahowi, dzięki Jego łasce dokonują się dobre uczynki.

Napisał sługa potrzebujący Allaha
Muhammad As-Salih Al-'Uthajmin
W piątkowe przedpołudnie
14 sza'bana 1392 roku hidżry (22 września 1972).

❋❋❋

Spis treści

Traktat o naturalnych krwawieniach kobiet 2
Rozdział Pierwszy: Znaczenie menstruacji i jej rola fizjologiczna 4
Rozdział Drugi: Czas menstruacji i okres jej trwania 6
Rozdział Trzeci: Nieprawidłowości podczas menstruacji 17
Rozdział Czwarty: Zasady dotyczące menstruacji 23
Rozdział Piąty: Al-Istihada (krwawienie niemenstruacyjne) i zasady jej dotyczące 48
Rodzaje krwawienia nieregularnego: 49
Przypadek innego stanu podobnego do istihada: 55
Zasady dotyczące istihada: 57
Rozdział Szósty: Połóg oraz zasady go dotyczące 60
Zasady dotyczące połogu: 63
Rozdział Siódmy: O stosowaniu środków zapobiegających menstruacji lub ją wywołujących oraz zapobiegających ciąży lub powodujących jej przerwanie 67

❋❋❋

حرمين

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and the Prophet's Mosque in languages.

